

Atsistatydino Lietuvos Radijo ir Televizijos generalinis direktorius

Vilnius, sausio 4 d. (Elta) - Lietuvos Radijo ir Televizijos generalinis direktorius Laimonas Tapinas trečiadienį spaudos konferencijoje pranešė atsistatydinąs iš pareigų. Išvakarėse po ilgų debatų jo atsistatydinimą priėmė Lietuvos Radijo ir Televizijos (RTV) valdyba. Dabar ši institucija turės pasiūlyti Seimui naujojo vadovo kandidatūrą.

Spaudos konferencijoje Laimonas Tapinas atsistatydinimą motyvavo tuo, kad nemato jokių galimybių įgyvendinti savo idėjas. Vienas svarbiausių generalinio direktoriaus siekių buvo pakeisti valstybinį radijo ir televizijos statusą į visuomeninį. Pasak Laimono Tapino, nė viena politikų grupė nepalaikė jo noro sukurti nuo valdžios malonės nepriklausomą, iš atskaitymų nuo mokesčio už elektros finansuojamą valstybinę televiziją. Jo žodžiais, politikai RTV finansavimą įsivaizduoja kaip galimybę kontroliuoti šį, jų nuomone, galingą ideologinį ginklą. Daugumai politikų visai nerūpi televizijos ir radijo švietėjiška, kultūrinė funkcija.

Spaudos konferencijoje Laimonas Tapinas kalbėjo apie radijo

ir televizijos vadovams tebedaromą politinį spaudimą, taip pat apie tai, jog ekonominėmis priemonėmis „valstybė mus stumia orientuoti ne į pilietį, o į vartotoją, kurti ir rodyti reklamą pritraukiančias žemos vertės programas. „Nematau perspektyvas realizuoti savo planų, sukurti visuomeninę, laisvą, kultūringą televiziją“, apibendrinė atsistatydinimo motyvus Lietuvos Radijo ir Televizijos generalinis direktorius. Jis taip pat sakė norintis būti pirmasis RTV vadovas, pasitraukiantis iš šio posto savo noru ir pripažino, jog „jautęs požymius“, kad gali būti atleistas.

Laimonas Tapinas sakė nusprendęs sugrįžti į Vilniaus universitetą, kurio žurnalistikos institute tebeturi pusę procento etato, taip pat tikisi „dar parašyti vieną kitą knygą“. Lietuvos Radijo ir Televizijos generaliniu direktoriumi jis išdirbo deketus metų.

Paklaustas apie tinkamiausią kandidatą į šios institucijos generalinio direktoriaus postą, Laimonas Tapinas nurodė dabartinį prezidento atstovą spaudai Nerijų Maliukevičių.

Opozicija minėjo partizanų kovų 50-metį

Vilnius, gruodžio 19 d. (LR) - Lietuvos opozicinės partijos ir judėjimai gruodžio 17 d. Vilniaus Dailės Akademijoje surengtoje konferencijoje minėjo pokario partizanų laisvės kovų 50-metį, rašo Kęstutis Jauniškis „Lietuvos ryte“.

Konferencija pradėjęs Lietuvos Krikščionių demokratų partijos pirmininkas Povilas Katilius kalbėjo, jog tik šiais metais archyvuose rasta 1949 m. priimta Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio deklaracija liudija, kad šis pasipriešinimo sovietinei okupacijai judėjimas buvo vienintelė teisėta Lietuvos valdžia, todėl partizanus reikėtų vadinti Lietuvos kariuo-

menės kariais.

Povilas Katilius kalbėjo, jog žuvusių ginkluotų rezistencijos dalyvių atminimas iki šiol nėra tinkamai įamžintas, ir pasiūlė vienoje Vilniaus aikščių pastatyti paminklą Nežinomam partizanui. Kalbėtojo nuomone, tokį sumanymą sunku įgyvendinti dabar, kai „Lietuvos valdžioje yra kitos politinės jėgos“. Katilius pasiūlė konferencijos dalyviams priimti rezoliuciją dėl partizanų žygdarbio įamžinimo Lietuvos sostinėje.

Konferencijoje dalyvavęs Lietuvos kariuomenės kapelionas monsinjoras Alfonsas Svarinskas pasiūlė paminklą statyti priešais KGB rūmus - Lukiškių aikštėje. Monsinjoro nuomone, partizanai „šį tą dar gali“, todėl paminklą reikia statyti nedelsiant ir be valdžios leidimo. Mons. Svarinskas pagedavo, kad nuo sostinės tilto (Žaliojo tilto. - Red.) būtų „nuimti rusų kareiviai“ ir iš centrinės aikštės išvežtas rašytojo Petro Cvirkos paminklas, nes, anot jo, jis buvo vienas tų, kurie atvežė Stalino saule. „Kam Cvirka mielas, lai pasistatytų paminklą savo gryčioje“, sakė kun. Svarinskas.

Susitarta dėl Lietuvos ir Baltarusijos sienos

Vilnius, sausio 4 d. (Elta) - Antradienį Vilniuje galutinai suderinta Lietuvos ir Baltarusijos valstybinės sienos linija bei parafuotas (t.y. abiejų pusų inicialais priimtas) atitinkamos sutarties tekstas. Užsienio reikalų ministerija pranešė, kad taip pat pasirašyti anksčiau abiejų šalių derybų delegacijų suderinti darbiniai žemėlapiai.

Derybose buvo vadovaujamas trims pagrindiniams principais: 1940 metų administracinė linija, faktinė žemėnauda bei vietos gyventojų valia.

Lietuvos prezidento Algirdo Brazauskos nuomone, Lietuvos ir Baltarusijos sienos perėjimo procedūra turi būti kuo labiau supaprastinta, tačiau „kol kas tam, kad būtų išvengta narkotikų, ginklų kontrabandos, nelegalių imigrantų įvažiavimo, mūsų siena negali būti visai atvira“.

Grozno puolime sužeistam rusui kareiviui, laikomam belaisviu prezidentūros rūsyje, čekėnas sargybinis duoda cigaretę. Buvęs Rusijos premjeras Jegor Gaidar spaudos konferencijoje antradienį pareiškė, jog yra didelis pavojus, kad Rusijoje kariuomenė gali bandyti padaryti perversmą.

Lietuvos delegacija dalyvaus JAV prekybos konferencijoje

Vašingtonas, sausio 3 d. - Lietuvos delegacija atvyksta į Clevelandą dalyvauti JAV Baltųjų rūmų organizuojamoje konferencijoje. Sausio 12-13 dienomis vyksianti konferencija pavadinta „Prekyba ir Investicijos Centrinėje bei Rytų Europoje“. Kaip praneša Lietuvos ambasada, konferencijoje dalyvaus ir sveikinimo kalbas sakys JAV prezidentas Bill Clinton, komercijos sekretorius Ronald Brown. Atvyksta keturiolikos valstybių delegacijos, tame tarpe ir Lietuvos.

„Centrinė ir Rytų Europa - JAV verslui atėjo laikas atidžiau pasižvalgyti šiame regione“. Taip kviečiamiems dalyviams ir JAV kompanijoms pristatoma Cleveland konferencija. Keturiolikoje regiono valstybių sėkmingai vyksta perėjimas prie rinkos ekonomikos, aki-vaizdus privatizacijos rezultatai

- visa tai sukuria palankias prielaidas JAV verslui.

Vienas iš pagrindinių konferencijos tikslų - skatinti tiesioginius kontaktus ir dialogą tarp potencialių eksportuotojų ir investuotojų abiejose pusėse. JAV vyriausybinių institucijų atstovai, maždaug 350-ties kompanijų vadovai turės galimybę betarpiškai tartis dėl bendro verslo, nustatyti pramonės ir paslaugų sritis, kuriose gali turėti bendrus interesus. Organizatoriai tikisi, kad susitikimai tomis dvejomis sausio dienomis nesibaigs, o bus pratęsti prie derybų stalo.

Lietuvos dvylikos žmonių delegacijai Cleveland konferencijoje vadovaus Ekonomikos ministras Aleksandras Vasiliauskas. Delegacijoje bus vyriausybinių institucijų ir privataus sektoriaus atstovai.

Britanijos ambasadorius įteikė skiriamuosius raštus

Vilnius, sausio 3 d. (Elta) - Antradienį Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos karalystės nepaprastojo ir igaliotojo ambasadoriaus Lietuvoje Thomas Townley Macan skiriamuosius raštus.

„Yra daug sričių bendradarbiavimui, kur britai ir lietuviai galėtų dirbti drauge, tačiau galimybės, deja, riboja lėšų stygius“, kalbėjo ceremonijoje T.T. Macan.

Algirdas Brazauskas pažymėjo, kad santykiai tarp Lietuvos ir Didžiosios Britanijos yra tradiciškai draugiški ir intensyvūs. Didžioji Britanija, pažymėjo jis, „nuolat rėmė Lietuvos kovą už laisvę. Mes dėkingi už tai jūsų valstybei. Šiandien Lietuva gyvena ne lengvu permainų ir kūrimosi laikotarpiu. Mes stengiamės įsitvirtinti tarptautinėse bendradarbiavimo organizacijose, siekiame draugiškų santykių su visomis demokratiškomis šalimis“.

„Didžioji Britanija yra viena didžiausių užsienio investuotojų Lietuvoje. Malonu pabrėžti“, sakė Algirdas Brazauskas, „kad jūsų darbo Lietuvoje metu mūsų valstybė dar labiau suartės su Europos Sąjunga, kad sustiprės saugumas ne tik regione, bet ir visoje Europoje, kad Baltijos valstybės taps pilnatiesėmis Europos šeimos naramis. Įgyvendindami šiuos tikslus, mes tikimės Didžiosios Britanijos paramos“, pasakė Algirdas Brazauskas.

Landsbergis pastebėjo, kad sovietiniai relikvai dar tebestovi ne tik ant Žaliojo tilto - amžinoji ugnis antrajai okupacijai dega ir Antakalnio kapinėse.

Švedija pasmerkė Rusijos veiksmus

Kopenhaga, sausio 3 d. (AP) - Švedijos užsienio reikalų ministrė Lena Hjelm-Wallen antradienį pareiškė, kad karas Čėčenijoje nebera tik vienos Rusijos reikalas. „Tai, kas dabar vyksta Čėčenijoje yra nepriimtina“, ji pareiškė. „Civiliizuota visuomenė nesprendžia savo konfliktų taip, kad sukeltų tiek daug kentėjimo, mirčių ir materialinės žalos“.

Pareiškime spaudai Hjelm-Wallen pripažino, kad Čėčenija yra Rusijos Federacijos dalis, bet pabrėžė: „Kaip Rusija sprendžia šį konfliktą negali būti laikoma Rusijos vidaus reikalu“.

Danijos užsienio reikalų ministras Niels Helveg Petersen vėlai pirmadienio vakarą pareiškė, kad toji situacija šaukiasi „aiškios kritikos to, kaip Rusija tvarkosi šiuo atveju“.

„Tai, kaip yra puolami civiliai aiškiai pažeidžia žmogaus teises“, jis pareiškė Danijos radijuje transliuotame pasikalbėjime.

Norvegijos užsienio reikalų ministras Bjorn Tore Godal sakė, kad jo šalies diplomatai buvo susitikę su Rusijos pareigūnais Maskvoje ir pakartojo Norvegijos reikalavimą, kad Rusija sustabdytų karą.

Vasario mėnesį privatizuos 10% Lietuvos energetikos

Vilnius, sausio 3 d. (Elta) - Antradienį Centrinė privatizavimo komisija patvirtino vasario mėnesio privatizavimo programą, į kuriuos sąrašus įrašytas pats didžiausias Respublikos objektas - Lietuvos valstybinė energetikos sistema.

Jos įstatinis kapitalas su Ignalinos atominės elektrinės verte siekia 3.2 bilijonus litų. Pagal vyriausybės nutarimą vasario mėnesį bus privatizuota 10% šios sistemos kapitalo.

Lietuvos valstybinė energetikos sistema yra įrašyta į įmonių, kurios iki 2000 metų turės likti specialiosios paskirties bendrovėmis, sąrašą. Į jį pakliuvusios įmonės galės būti privatizuotos tik 30%, o 70% turto liks valstybiniui. Šį sąrašą turėtų patvirtinti Seimas, tačiau dėl jo net per parlamentarų naujametines atostogas verda diskusijos. Dalis deputatų yra ir prieš dalinį Ignalinos atominės elektrinės bei kitų energetikos sistemos valstybinių įmonių privatizavimą.

Europiečiai siūlo pagalbą, ieškant taikaus sprendimo karui Čėčenijoje

Bona, Vokietija, sausio 3 d. (NYT) - Vokietija ir Prancūzija antradienį pranešė, kad Europos Sąjunga prašė, kad Rusija pasikviestų ekspertus iš Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO), kuriai priklauso 53 šalys - kad padėtų rasti taikų sprendimą gruodžio 11 d. Rusijos pradėtam karui Čėčenijoje.

Prancūzijos Užsienio reikalų ministerijos atstovas Roland Duque sakė, kad Europos Sąjungos (ES) atstovai Maskvoje dar nesulaukė atsakymo iš Rusijos. Diplomatai sako, jog nemano, kad ES imsis tų stipresnių veiksmų, kurių reikalauja Rusijos veiksmams nepritariantys vokiečiai. Būtent, kad Bona pasmerkė Maskvą už tai, kad sulaužė pažadus, po kuriais gruodžio pradžioje Budapešte pasirašė Rusijos prezidentas Boris Jelcinas.

Toje sutartyje valdžios pažada vengti pakenkti civiliams bei jų nuosavybei šalies viduje vykdomose saugumo operacijose. Gi Čėčenijoje šimtai civilių buvo užmušti ir jų namai naikinami rusų kovinių lėktuvų šaudymais.

Vokietijos užsienio reikalų ministras Klaus Kinkel antradienį pripažino, kad puolimuose Čėčenijoje rusai peržengė visas proporcingumo ribas. „Savaime,

mes remiame Jelciną, bet tai nepakeičia fakto, kad mes savo partneriams aiškiai pasakome, kaip mums atrodo“. K. Kinkel sakė, jog praėjusią savaitę kalbėdamasis su Rusijos užsienio reikalų ministru Andrej Kozyrev jis jam siūlė pasikviesti ESBO ekspertus, bet pažymėjo, kad jie tegalės tik tą daryti, ką jiems Rusija leis.

„Visas šis epizodas yra tragedija, ir jos negalima išspręsti užsienyje“, pasakė Kinkel, pasakydamas, jog nepritaria Jungtinių Tautų dalyvavimo šiuo atveju.

Kiti diplomatai pastebi, kad Rusija greičiausiai pažeidė ir 1990 ir 1992 m. pasirašytas sutartis, kuriose apribojami ginkluotųjų pajėgų skaičiai NATO ir Varšuvos šalyse. Tas sutartis pasirašiusieji yra ipareigojami iš anksto pranešti apie karinius manevrus, kuriuose dalyvauja daugiau, kaip 13,000 karių. Vokietijos pareigūnai apskaičiuoja, kad Čėčenijos sostinės puolime dalyvauja bent tiek Rusijos kareivių, bet ESBO nesulaukė jokio pranešimo.

Paryžiuje Roland Duque sakė, kad tuo tarpu Europos Sąjunga nenumato veiksmų, motyvuotų tų sutarčių pažeidimu.

Sulaikyti kauniečiai, bandę parduoti atominį kurą

Vilnius, sausio 4 d. (Elta) - Ekspertai patvirtino, kad gruodžio viduryje iš dviejų kauniečių atimtas radioaktyvus uranas galėjo būti naudojamas kaip kuras atominė elektrinei. Kauniečius, kurių pavardės neskelbiamos, bei jų tarpininką iš Vilniaus sulaikė Valstybės saugumo departamento darbuotojai. Prekeiviai siūlė įsigyti 8 kilogramus šios medžiagos.

Tyrimas neatmeta galimybės, jog konfiskuotasis uranas gali būti susijęs su kuro kasete, prieš dvejus metus dingusia iš Ignalinos atominės elektrinės. Joje buvo apie 100 kilogramų šios radioaktyvios medžiagos. Yra ir kita galimybė: konfiskuotasis uranas gali būti pavogtas iš Rusijos atominų jėgainių arba gamyklų.

Tokio įsodrinimo uranas (U-238) yra tinkamas naudoti sovietiniuose RBMK tipo reaktoriuose. Elektrinis su RBMK tipo reaktoriais veikla Ignalinoje, Černobylyje, Kuroke ir Sankt Peterburge.

Sulaikytiems urano prekeiviams, kurie, kaip manoma, tėra tik tarpininkai, pareiškė kaltinimai dėl neteisėto radioaktyviųjų medžiagų įsigijimo, laikymo ir perpardavimo. Už tai jie gali būti nubausti iki 5 metų kalėti.

Sausio 5 d.: Šv. Jonas Neumannas, JAV vyskupas (1811-1860); Telesforas, Simonas, Vytautas, Gedutė.

Sausio 6 d.: Pal. Andre Besette, kanadietis vienuolis (1845-1937); Kaspars, Merkelis, Baltazaras, Melchioras. 1880 m. gimė seserų Kazimieriečių steigėja Motina Marija Kauptaitė. 1893 m. gimė rašytojas Vincas Mykolaitis-Putinas.

KALENDORIUS

Sausio 5 d.: Šv. Jonas Neumannas, JAV vyskupas (1811-1860); Telesforas, Simonas, Vytautas, Gedutė.

Sausio 6 d.: Pal. Andre Besette, kanadietis vienuolis (1845-1937); Kaspars, Merkelis, Baltazaras, Melchioras. 1880 m. gimė seserų Kazimieriečių steigėja Motina Marija Kauptaitė. 1893 m. gimė rašytojas Vincas Mykolaitis-Putinas.

KODĖL PABRANGO?

Dr. RŪTA GAJAUSKAITĖ

Energetika — pati svarbiausia kiekvienos valstybės ūkio šaka, diktuojanti visai gamybai. Taigi jos teisingas reguliavimas arba klaidos daro esminę įtaką valstybės savarankiškumui ir jos gyventojų pragyvenimo lygiiui bei gerovei tiek ekonomine, tiek ir ekologine prasme. Ekonominė prasmė — tai skurdas arba pasiturintis gyvenimas, o ekologinė — tai ligos arba gyvybei tinkamos gamtinės aplinkos išsaugojimas nuo užteršimo.

O Lietuvoje ir vėl pakilo kainos už elektros energiją. Dabar jau mokame 4 kartus brangiau negu iki blokadų (oficialių ir realių) mokėjome. Pabrangus elektros energijai, iškart pabrangsta viskas, kam pagaminti reikia elektros energijos. Pradedant mūsų duona kasdienine — ji dabar 3 kartus brangesnė, bulvėmis — 8 kartus brangesnė, ir pienu — 6 kartus brangesnis. Ir jau niekas nekalba apie ekologiją, nors problema neišnyko, o tik dar labiau paastrėjo. Pabrangimo priežastys nurodomos vienintelės — kuro (naftos, dujų ir radioaktyvaus) tiekėja — Rusija. Tai ji ir diktuoja kainas. Neturime terminalo — negalime tartis su kiais tiekėjais. Atrodo, kad ratas užsidarė. Bet taip tik atrodo, nes trūksta informacijos, o dalinės žinios, deja, dažnai vaidina netikslios informacijos vaidmenį.

Todėl būtina išsiaiškinti, kokį turime energetinį ūkį, koks Lietuvos poreikis energijai, kiek turime savų išteklių ir jų perspektyvos. Tai žinodami, galėsime ir patys blaiviai įvertinti esamą blogą ir vis blogėjantį padėtį, konstatuoti šio blogėjimo priežastis ir jas taisyti.

Pagal Lietuvos Energetikos instituto duomenis, Lietuva pagamina elektros energijos daug daugiau, negu pati suvartoja. Didžiausią perteklinę elektros energijos dalį gauna Karaliaučiaus sritis ir Gudija, t.y. NVS šalis. Ar ne keista, kad Rusija, tiekdamas mums kurą pasaulinėms kainomis, vertia Lietuvą imti kreditus iš Vakarų energetikai paremti? Vienok, būdamas jau Lietuvos elektros energijos pirkėja, neišduok, kokia valiuta ir kainomis Rusija mums susimoka. Akivaizdu, kad prekė brangesnė už žaliavą. Taigi Lietuva turėtų gauti iš NVS daugiau už elektros energiją nei moka už kurą. Tačiau mūsų vyriausybė ima kreditus ir jų didžioji dalis

tenka energetikai. Negi mes dirbame nuostolingai? O gal NVS ir už elektros energiją, kaip ir už maisto produktus, ne skuba sumokėti Lietuvai? Šimtamilijoninės skolos žlugdo mūsų valstiečius — tai akivaizdu. Todėl kyla įtarimas, ar kartais ir elektros vartotojai Lietuvoje nedengs NVS skolų už elektros? Ar tos skolos bus paliktos kitai vyriausybei susimokėti?

Yra akivaizdu, kad šalis, neturinti kuro išteklių (Lietuva), negali gaminti elektros energijos. O jei ji gamina elektros ir ją parduoda kuro tiekėjui (Rusijai), tai gaminy tikrai turi būti brangesnis už žaliavą. Taigi atsiskaitymas už kurą turėtų būti atskaitius gautą elektros. O iš pelno turėtume tenkinti Lietuvos poreikius kurui. Tačiau kreditų ėmimas energetikai rodo, kad Lietuva iš elektros gamybos neturi pelno. Tai ar verta nuostolingai dirbti? Ar A. Šleževičiaus vyriausybė suspės pati grąžinti skolas, ar paliks jas būsimai vyriausybei?

Išsiaiškinti kuro pirkimo iš Rusijos ir elektros pardavimo Rusijai balansą, t.y. naudą ar žalą, labai negarantuotus prekybinius su Rusija santykius, prasiskolinimus ir uždelstus atsiskaitymus, privalėtume konstatuoti.

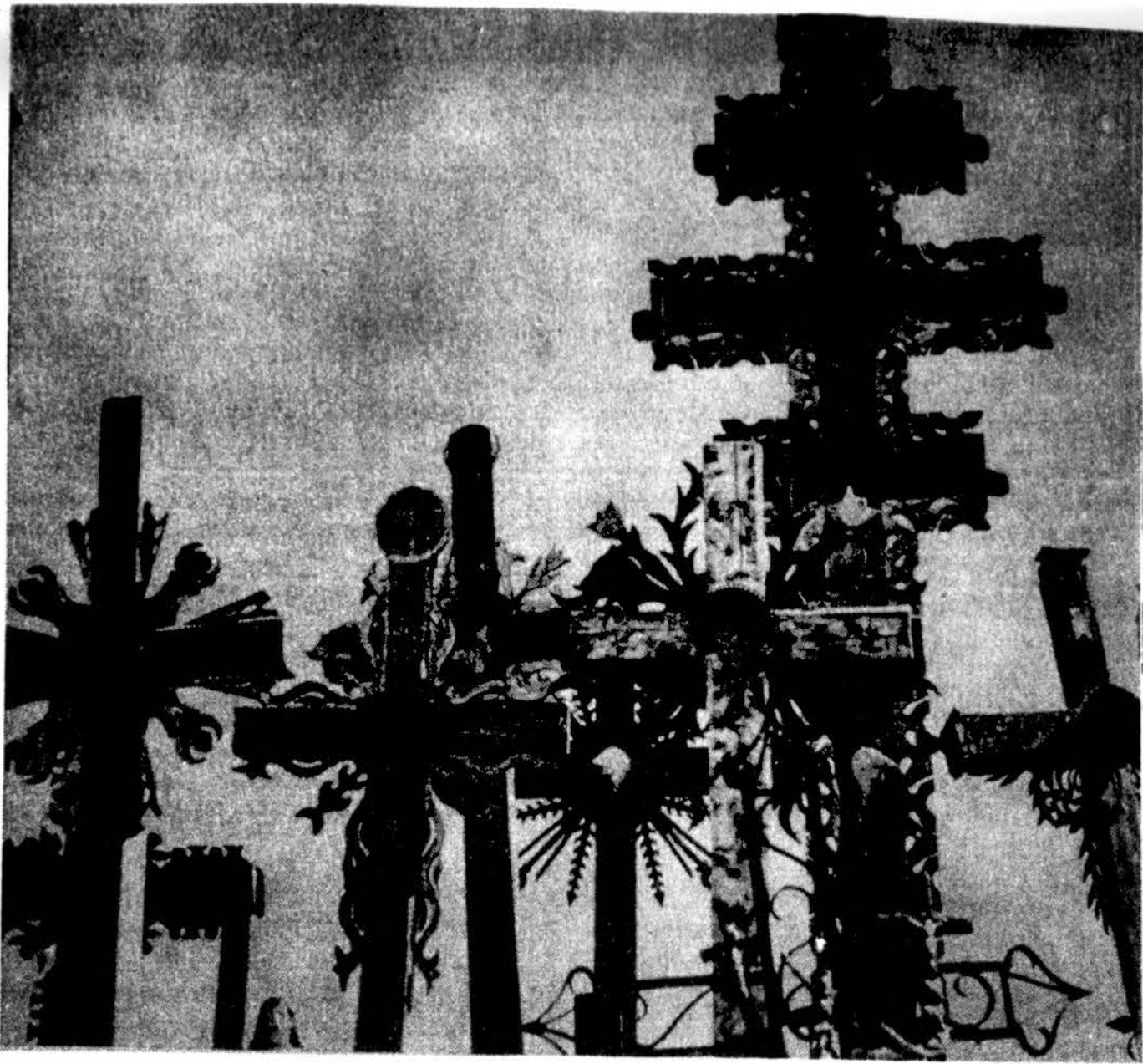
Ar Lietuvos gaminama elektros energija nuostolinga?

Ar Lietuvos elektros energijos vartotojai tolygiai moka su NVS šalių vartotojais, ar padengia jų nuostolius?

Ar Lietuvos elektros energijos gaminimo nuostolius (kreditus) turės mokėti būsimos vyriausybės?

Jeigu tokie nuogastavimai pasitvirtintų, būtų akivaizdu, kad tokia nuostolinga gamyba būtina mažinti iki Lietuvos poreikius tenkinančių ribų. Tuo būdu sumažėtų (beveik trečdaliu) perkamo kuro kiekis, taigi ir kreditų iš Vakarų apimtys. Mažiau reikėtų ir skolos grąžinti būsimai vyriausybei. Galbūt tada nebebrangtų tokiu dideliu procentu ir elektra.

Antra vertus, reikalinga Lietuvai kuro dalį galėtume padengti ir savais išteklių. Turime savos naftos. Jos gyvybę reikia kredituoti, o ne kuro pirkimą iš Rusijos. Žiūrime, kokią dalį būtino kuro poreikio padengtų mūsų šalis? Turime terminės energijos, kuri gali atlikti šildymo poreikius žemaitijai. Šios energijos

Kryžiai Jurgaičių kaime 1959 m.

Nuotr. Balio Buračo

gavimui reikia skirti kreditus ir čia jau paskaičiuoti, ne tik nereikalingos pirkti iš Rusijos naftos kiekį, bet ir tą ekologinę naudą, kai sumažės aplinkos užteršimas. Yra ir kitų energijos šaltinių pakaitalų (vėjo, saulės), kuriuos reikėtų kredituoti, kad Lietuva taptų ne tik ekonomiškai nepriklausoma nuo savo buvusio okupanto, bet ir išlygintų ekologinę pusiausvyrą, kuri buvo pažeista sovietų vystomos gamybinės veiklos Lietuvoje, bet ne Lietuvos naudai.

Žinome, kad ir Lietuvos energetika buvo kuriama ne tam, kad patenkintų vietinius poreikius. Ji buvo SSSR vieningos sistemos dalis ir turėjo dirbti tik SSSR naudai. Subjrejus SSSR ir atkūrus nepriklausomybę Lietuvoje, turime atstatyti savo ūkį savo valstybės naudai. Turime mažinti gamybos apimtį iki Lietuvos gyventojų poreikių patenkinimo, ne tik produkcijos atžvilgiu, bet ir sveikos gamtinės aplinkos atstatymo požiūriu. Todėl pirmiausia, mažinimas turėtų apimti labiausiai gamtą teršiančias gamybos sritis. Energetikai tai reikiama mažinti šiluminę elektrinių darbą, nes viena Ignalinos atominė elektrinė visiškai patenkina Lietuvos elektros energijos poreikius. Iki jos projekcinio galiojimo laiko pabaigos būtina atrasti kitas

energijos rūšis (terminės, saulės, vėjo), kurios nereikalauja kuro, taigi sumažintų ir aplinkos teršimą, ir priklausomybę nuo tiekėjų (Rusijos) ateityje.

Tuo tarpu spaudoje ir per radiją bei televiziją pranešama apie tolesnę Lietuvos energetikos ūkio vystymą perspektyvas, apie specialistų atominės elektrinės aptarnauti ruošimą! Ar tai reikiama, kad bus toliau vystoma atominė energetika Lietuvoje? Ar tai reikiama, kad bus statomas 3 blokas Ignalinoje? Ar tai reikiama, kad dabartinė A. Šleževičiaus vyriausybė nemato realios alternatyvos branduoliniui energetikai? O gal tai rodo, kad dabartinis Seimas ir jo vyriausybė nemato specifinių Atominės energetikos problemų, kurias akivaizdžiai pademonstravo Černobylio avarija. Po šios avarijos pasaulis labai blaiviai įvertino du faktorius: ekonominį ir saugumo bei padarė išvadą saugumo naudai. Vis daugiau valstybių, o ypač Europoje, mano, kad reikia įsisavinti ir vystyti alternatyvias energijos rūšis ir planuoja atominės elektrines užbaigti eksploatuoti iki projekcinio galiojimo laiko.

Lietuvos Žalioji partija priėmė rezoliucijas dėl Ignalinos atominės elektrinės saugumo ir eksploatacijos tik iki projekcinio galiojimo laiko, dėl alternatyvių

energijos įsisavinimo būdų, dėl Lietuvos energetikos krypties. Tačiau nei Seimas, nei vyriausybė neregavo į šias rezoliucijas, nors rinkimų metu buvo deklaruojamos ekologinės idėjos. Taigi galime konstatuoti, kad valdančioji Seimo dauguma — LDDP — nevykdė savo rinkiminį pažadų tiek rinkėjų gerovės, tiek ir gamtos saugos srityje.

O gal tai rodo, kad dabartinė vyriausybė visai nepaskaičiavo Energetinio ūkio naudos ir žalos balanso Lietuvai ir toliau vykdo įprastus, senus, dar SSSR suformuotus energetikos eksploatavimo ir vystymo planus? Juk negali būti, kad dabartinė vyriausybė sąmoningai nusprendė, kad Lietuvos energetika privalo dirbti Rusijos naudai savo vartotojų sąskaita bei skolų Vakarams didėjimo sąskaita. Kitaip turėtume konstatuoti priešišką, kenksmingą Lietuvai veiklą — lėšų, „perpumpavimą“ Rusijai, už kuriojos ji galės įsigyti mūsų valstybei strategiškai svarbius objektus. Tai reikėtų Lietuvos ekonominę priklausomybę nuo Rusijos.

• Prof. Pranas Dovydaitis, ateitininkų ideologas, religijų istorikas, katalikiškos spaudos leidėjas (ilgametis „Ateities“ žurnalo redaktorius), gimė 1886 m. gruodžio 2 d. Mirė Sibiro tremtyje 1942 m. spalio 4 d.

Danutė Bindokienė

Kartus kąsnis

Rusijos (anksčiau Sovietų Sąjungos) pasididžiavimas — nenugalimoji armija, kuria remiasi jos jėga, kuri grasina ne vien artimiesiems kaimynams, bet ir pasaulio taikai. Mūsų vyresnieji, 1941 m. išgyvenę Vokietijos karo su Sovietų Sąjunga pradžią, tai nenugalimajai armijai buvo davę kitą vardą: nepavejamoji armija. Vokiečių-sovietų karo pradžią, o ypač pačių lietuvių sukilimas prieš okupantus, privertė sovietų kariuomenę kone galvotrukčiais bėgti atgal po motulės Rusijos sionu. Tiesa, vėliau, sustiprinta vakariečių sąjungininkų ginklais ir kitais reikmenimis, ta pati armija užplūdo pusę Europos, tačiau pirmasis išpūdis liko giliai daugelio pašamoneje ir niekuomet neišdilo.

Praejusių metų gruodžio 11 d. Rusijos nenugalimosios armijos pulkai (apie 40,000 karių su visa ginkluote) buvo pasiūti į mažą Kaukazo kalnų papėdės tautelę — Čečėniją, kuri prieš 3 metus pasiskelbė nepriklausoma ir griežtai atsiskė jungtis į Rusijos teritoriją. Jelcinas įtikinėjo savo tautiečius ir pasaulį, kad „biznis“ su čečėnų „kriminalistų gauja“ bus baigtas per pora dienų. Užsienis stengėsi užsimerkti ir kartoti: „Tai Rusijos vidaus reikalas“, kad tik nereikėtų įsikšti.

Visi planai ir įtikinėjimai suiro vien dėl to, kad niekas atidžiai nesiklausė čečėnų vyriausybės, o ypač eilinių gyventojų, pažadų verčiau mirti, negu pasiduoti. Niekas nenorėjo tikėti, kad tai atskira, nepriklausoma, patriotiškai nusiteikusi ir savo laisvę mylinti tauta.

Po trijų savaitių kovų pasaulio nuomonė gerokai pasikeitė. Galbūt čia labiausiai pasitarė vakariečių žiniasklaida, kasdien siūsdama čečėnų kovotojų narsumo ir ryžto vaizdus, be jokios abejonės, parodydamas rusus priešų rolėje. Visiems darėsi aišku, kad čia ne kažkoks neklauzadų grupės sudradimas, o tikras, viską naikinantis karas — su gaisrais, griuvėsiais, nekaltųjų kančiomis ir lavonais.

Pasaulio simpatijos kryo čečėnų pusėn. Pakankamai jų simpatijų atsirado ir Rusijoje,

tiek visuomenėje, tiek tarpe politikų, kurie atrado gerą pagą „pasiknisti“ po Jelcino populiarumo pamatais. Sudegusių tankų ir rusų karių lavonų vaizdai Grozno gatvėse pat neprisidėjo prie šio karo populiarumo, jau nekalbant apie chaosą 1995 m. valstybiname biudžete: trijų savaitių kovos Čečėnijoje Rusijai kainavo 290 mil. dol., o kiek kainuotų atstatyti sugriautą Grozną?

Nuo pat Čečėnijos užpuolimo pradžios gerai veikė tik Rusijos propagandos mašina. Nuolat buvo skelbiami laimėjimai ir tvirtinama, kad atskaliniai čečėnai jau beveik sugniuždyti. Deja, šį kartą propagandos burbulai sprogo net nepakilę, nes užsienio žiniasklaida landžiojo fronte ir siuntė tikrasias žinias į savo kraštus. Pvz., šios savaitės pirmadienį pats Jelcinas pareiškė, jog rusai visiškai užėmė Grozną, šeimininkauja prezidentūroje, o tuo tarpu amerikietis žurnalistas, su būreliu čečėnų vaikščiodamas tuose pačiuose rūmuose, aiškino, kad mieste vieninteliai rusai — apdegę lavonai.

Pagaliau antradienį ir Rusija prisipažino, kad daliniai iš Grozno atitraukti — persigrupuoją, o puolimai vyks tik iš oro. Viso pasaulio ir, atrodo, pačių rusų nuomonė, prastai ginkluoti, neparuoti kovai čečėnai sudavė neblogą smūgį nenugalimajai armijai, kuri vargiai nuo tokios gėdos greit atsigaus. Rusija apsigavo, mėgdinama atkasti per didelį kąsnį; jis pasirodė labai kartus...

Galbūt su šiuo pralaimėjimu pasikeitė žaidimo taisyklės ir ateityje jau bus sunkiau stipresniajam užgroti silpnesnį, kai visas pasaulis stebi ir piktinasi. Išvaizduokime, jeigu tai būtų įvykę, kai Lietuvos partizanai antrosios sovietų okupacijos metu kovoję, žuvo, kai žmonės buvo tremiami. Prieš žiniasklaidos vaizdinių reportażus vargiai būtų atsilaukęsi ir labai rafinuota okupuotoji propaganda.

Cečėnijos laimėjimas, nors gal labai laikinas, teikia drąsos ir kitoms tautoms, į kurių laisvę kėsinais Rusija. Neseniai Lietuva buvo pirmoji, stojusi prieš sovietų imperializmą ir laimėjusi. Dabar tai pakartoja Čečėnija!

• Vilniaus seimas, sušauktas dr. Jono Basanavičiaus iniciatyva, vyko Vilniuje 1905 m. gruodžio 4-5 d.

• 1918 m. gruodžio 8 d. Vilniaus katedroje įvyko vyskupo Jurgio Matulevičiaus ingresas.

SIRENOMS KAUKIANT IR MIESTAMS DEGANT

JUOZAS ŽYGAS

2

Mes prie jų įsitaisėme ir norėjome pradėti akis užmerkti, kadangi praėjusi naktis buvo visai nemiegota. Bet jie mus kalbino, paskui vienas man stiklinę atkišo. Aš jam dėkodamas sakiau, kad alaus jau gėriau, jis sakė: „Bandyk, čia žymiai geresnis“. Ką darysi juo tarpe sėdėdamas, pabandžiau ir neapsigavau. Tai buvo geras Reino vynas. Man dar nebaigus vyno gerti, išsitraukęs butelį parodė, tai buvo konjakas ir man truputį įpylė.

Išgėrus neblogai apšilau ir oro pavojai iš galvos išėjo. Pasirodo, kad tie vyrukai iš pareinio, buvę fronte ir sužeisti ar tik šiaip sau simulantai. Jie karą, partiečius ir visą politiką į vieną žodį: „Schweineri“ sudėjo. Ir vėliau teko keltą sykį su Reino krašto gyventojais susidurti. Jie save laikė „reinlandiečiais“ ir į visus vokiečius beveik su panieka žiūrėjo ir mieliau su užsieniečiais bendravo. Jų žodžiais, prūsai ir visi kiti, tebuvo tik „darbo arkliai“, kurie jokio gyvenimo džiaugsmo neturėjo. Kalboms kiek aprimus, bandėme snausti. Nespaėjus akių užmerkti, pradėjo sirenos staigti ir iš kažkur atsiradę šalmuoti pareigūnai visus į slėptuvės ragino. Ėjome ten, kur visi ėjo. Dienos metu matyti bombardavimų rezultatai vėl akyse rodėsi. Ir, mano manymu, slėptuvė po geležinkelio bėgiais tiesioginio pataikymo nebūtų atlaikiusi. Po kokio pusvalandžio pavojų atšaukė, grįžė ir į sieną nugarą atrėmė, ramiai naktį pramiegojome.

Atsikėlus nei lovų kloti, nei nieko tvarkyti nereikėjo. Mūsų praėjusios nakties kompanionai jau buvo kažkur dingę. Lagaminą su skutimosi reikmenimis, rankšluoščiais ir kitkuo buvome atskirai į apsaugą pasidėję. Mūsų planas buvo naktis praleisti stotyse, o visą keliavimą atlikti dienomis ir pakeliui apžiūrėti įdomesnius miestus. Nesukubėjome kuo greičiau nuvažiuoti ir-darba pradėti.

Važinėjame po Karaliaučius

Nusiskutę ir nusiprausę, vėl buvome į žmones panašesni. Stoties bufete tegavome tik kavos ir žuvienos dešrelę. Žinoma, sotūs iš to nebuvome, bet ir tiek gerai. Aš Karaliaučius jau truputį pažinojau, bent tiek, kad žinojau lankytinas vietas ir kur maždaug jos yra. Norėjau apžiūrėti pilį — rezidenciją, universitetą, zoologijos sodą, ir Hanzos sandėlius senajame uoste. Kaip privažuoti prie tų sandėlių, tai nežinojau. Mano projektas broliui patiko, tad ir pradėjome eiles tvarka lankyti. Jeigu vokiečių paklausdavome, sakydami, kad mes pravažiuojantieji, tai jie mieliai paaiškino. Kadangi mums rūpėjo tik kultūriniai objektai, tai niekam jokio įtarimo nekildavo.

Istoriniai pastatai ir zoologijos sodas nuo bombardavimų nenukentėjo. Tik gyvųjų skyrus buvo visai tuščias, turbūt saugumo dėlei, bet netoliese zoologijos sodo buvo vienas kitas apgrautas pastatas. Kiek sunkiau buvo susirasti senąjį uostą, kadangi niekur jokių planų nebuvo. Be to, jeigu turėdama planą, pabandytum viešai jį studijuoti, tai sukeltum įtarimą. Jau žinojome, kad net kiekvienas pradžios mokyklos mokinys buvo išmokytas, kaip įtartinus asmenis atpažinti ir juos policijai pranešti.

Jau šiek tiek išmokome tramvajais važinėti, tad į juos įlipę — jau ne taip žioplai atrodome. Be to, jau prisirinkome smulkesnių banknotų ir pfenigų. Negi, ilipes į tramvajų, paduosi 100 Reichsmarkų banknotą. Tais laikais Vokietijoje toks banknotas buvo dideli pinigai. Tramvajaus vairuotojas dar galėtų išsigąsti, manydamas, kad banko plėšikai įlipo. O Eitkūnuose banko tarnautojai turbūt manė, kad lietuviai visi yra spekuliantai, tad mums vien tik šimtinės paklojo. Šiek tiek į šoną nuklydau, o norėjau rašyti, kaip mes senjo uosto ieškome. Šiaip su vokiečiais pusėtinais susikalbėdavome, bet, kuomet uosto paklausdavau, tai jie klausimo suprasti negalėdavo. Gerai, kad policijos niekas nepašaukdavo.

Turbūt jiems į galvą negalėjo ateiti mintis, kad mes norėtume XIV-XVI šimtmečio sandėlius matyti, o man jie tuo buvo reikšmingi, kad praieityje tai buvo beveik svarbiausi Lietuvos vartai į pasaulį. Kažkodėl ir vokiečiams Klaipėda buvo lyg užkampis. Tad Lietuvos užsienių prekyba per Karaliaučius ir Dancigą ėjo. Be to, jie buvo mažai pakeisti ir išlaikyti taip, kaip jie prieš šimtmečius atrodė.

Tramvajuje prieš mus sėdi dvi vokiečių senutės, atrodė taip, kaip paveiksluose: juodos kepuraitės su kaspinėliais, juodi rūbai papuošti nėriniais. Apykaklės ir rankogaliai taip pat papuošti nėriniais. Jos sėdi, kalbasi, o viena mezginį mezza. Tad mes į jas daug dėmesio nekreipiame. Mes savo tarpe kalbamės, kad vis tik būtų gaila, jeigu netektų uosto ir Hanzos sandėlių pamatyti. Mums taip besikalbant, tos „vokietės“, į mus atsisukios, pradeda lietuviškai kalbėti. Teiraujasi, ką mes norėtume pamatyti. Iš pradžių, jos mūsų nesupranta. Pagaliau išsiaiškinaime. Tai jos pasako, kad uostas yra draudžiama zona, bet nurodo gatveles, kuriomis vaikš-

tant, galima bendrą vaizdą matyti. Pasirodo, kad mes į gerą tramvajaus liniją įsėdė. Pasako kur mums išlipti ir kuria gatve eiti. Pasirodo, kad jos yra vietinės gyventojos.

Viską apžiūrėję ir tramvajaus linijas jau žinodami, net nieko nesiklausdami, grįžtame į geležinkelio stotį. Numatome anksčiau susitvarkyti ir vietą nakvynei susirasti. Pirmiausia einame į bufetą. Pasirinkimas toks pat, kaip praėjusį vakarą. Pavalgius ir einant į nakvynės vietą, nusipirkau „Ostpreussische Nachrichten“. Kariuomenės pranešime iš Rytų fronto jau minimos kautynės dėl Vilniaus. Vokiečių kariuomenės pranešimams nelabai galima tikėti. Kai jiems pradėjo nesisekti, tai jų žinios būna porą dienų pavėluotos.

Kadangi anksčiau atėjome, tai vietą pasienyje radome. Prie sienos įsitaisę, pradėjau galvoti, kas laikraštyje parašyta. Man prisiminė tie žaibavimai, kuomet ant platformų stovėjome. Dabar galvoju, kad tai nebuvo žaibai, bet prasidėjęs Vilniaus puolimas.

Ir vėl važiuojame

Mes jau buvome žemėlapyje apsižiūrėję ir nutarę, kad tolimesnis sustojimas bus Posen (Poznanė). Iš vakaro pasižiūrėjome, kuomet pirmasis traukinys išena. Kadangi pusryčiai labai menki, tai kavą išgerti ir nusi-skusti spėsiame. Greta savęs kompanijos neturėdami gan greitai užmiegame. Per miegą girdžiu sirenas kaukiant ir lyg batus kaukiant, bet tai, atrodo, tik sapnas. Pajutau, kad mane kažkas už kojos tampo. Pramerkęs akis žiūriu, kad prieš mus stovi šalmuotas civilinės apsaugos pareigūnas. Jis gana mandagiai ragina į slėptuvę bėgti. Tad atsistoje, ir mes į bėgančiųjų sruatą įstingame.

(Bus daugiau)

VLIKO VEIKĖJŲ LIKIMAS OKUPUOTOJE LIETUVOJE

JUOZAS VITĖNAS

Anksčiau buvo manoma, kad Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas (VLIKas) iširo 1944 metais, kai vokiečiai suėmė jo veikėjų dalį, o kiti pasitraukė iš krašto, sovietų armijai artėjant prie Lietuvos. Buvo teigiama, kad Lietuvoje tuo metu liko tik vienas VLiko narys, kurį sovietai išaiskino ir ištrėmė į Sibirą.

Tačiau buvo ne visai taip, kaip dabar paaiškėjo iš buvusio VLiko nario Povilo Šilo 1994 m. išleisto atsiminimų „Mano kryžiaus kelių odiseja“.

P. Šilas nepriklausomybės laikais buvo Šiaulių apygardos kriminalinės policijos viršininkas. Sovietams okupavus Lietuvą, buvo pažemintas į šiaulių rajono kriminalinės policijos viršininku. Gresiant suėmimui, 1941 m. sausio pradžioje pasitraukė iš pareigų ir persikėlė į Kauną, kurio apylinkėse ėmė slapstytis. Vokiečiams okupavus Lietuvą, laikinąjį Lietuvos vyriausybės į paskyrė teisingumo ministro padėjėju. Kiek vėliau jis perėjo į Kauno apygardos teismo prokuratūrą ir įsijungė į Lietuvos fronto veiklą.

VLiko steigime 1943 m. lapkričio mėn. Šilas ir kiti nedalyvavo, tačiau į jį įsijungė susidėjęs aplinkyboms. Anot jo, 1944 m. gegužės mėn. pas jį apsilankė Adolfas Damušis, tuomet buvęs VLiko vicepirmininkas bei Lietuvos fronto atstovas ir paprašė surasti asmenį, kuris perimtų jo pareigas VLike, nes jis nebegali jų eiti, naciams ieškant jo ir norint suimti. Šilas sutiko, bet jam nesisekė surasti Damušio pavaduotoją VLike. Tokiu būdu, rašo Šilas, „suprasdamas gyvenimo momento svarbą, aš pranešiau VLiko sekretoriui Jonui Januška, kad Lietuvos frontui VLike nuo dabar vietoje A. Damušio atstovausiu aš pats asmeniškai“.

Tuo metu, kaip Šilas pastebi, visi, kas imanė, spruko iš Kauno, bėgo iš Lietuvos. Pasikeitė ir VLiko sudėtis. 1944 m. birželio pradžioje Šilo bute Kaune įvyko du VLiko „atnaujintos sudėties“ posėdžiai. Dalyvavo socialdemokratas Kipras Bielinis, liaudininkas advokatas A. Gineitis ir Lietuvos fronto atstovas Povilas Šilas. Viename posėdyje buvo ir tautininkų atstovas Bronius Nemickas. VLiko sekretorius Jonas Januška nedalyvavo, nes buvo išvykęs į Kauną.

Apie šiuos posėdžius Šilas taip rašo: „Pirmame posėdyje priėmė nutarimą išleisti į lietuvių tautą atsišaukimą dėl Lietuvos gresiančios pakartotinos Rusijos bolševikų okupacijos, dėl būsimos vyrų ir Raudonąją armiją mobilizacijos, dėl galimų areštų ir naujų išvežimų. Tame atsišaukime lietuviui buvo įspėti ginklu nesipriešinti raudonajai armijai, pereiti į pasyvų pasipriešinimą: neiti į kariuomenę, slėptis, nesibičiuoti su okupantų kariuomene ir t.t.“

Antrajame VLiko posėdyje buvo priimti nutarimai, kad, artėjant prie Lietuvos sienų frontui ir akivaizdžiai gresiant antrajai sovietų okupacijai, yra būtina VLiko veiklą perkelti iš Lietuvos į užsienį. K. Bielinis tam tikslui paruošė atitinkamą dokumentą. Dokumente, tarp kitko, buvo sakoma, kad, esant realiai Lietuvos okupacijos grėsmei iš Rusijos pusės, VLikas savo pareigas dabartinėje sudėtyje perduoda užsienyje gyvenantiems lietuviams: Mykolui Krupavičiui, Vaclovui Sidzikauskui, Rapolui Skipičiui ir

Kaziui Škirpai. Po šiuo dokumentu visi pasirašė (aš pasirašiau Povilaičio slapyvardžiu). K. Bielinis apsiėmė jį išsiųsti per vykstančius į Berlyną. Vėliau Bielinis sakė, kad išsiuntė į Berlyną kita, perredaguotą pareigų perdavimo dokumentą“.

Sovietų frontui artėjant prie Vilniaus, Bielinis, Gineitis ir Šilas susitarė trauktis į Suvalkiją ir susitikti J. Bieliuku teiškeje netoli Keturvalakiu. Čia, rašo Šilas, mes, dalyvaujant ir Bieliukui, suredagavome ir išplatino paskutinį mūsų atsišaukimą VLiko vardu. Tame atsišaukime perspėjome apie gresiančią antrąją sovietinę okupaciją, galimas represijas ir ragino buvusius valdžios pareigūnus bei politinius veikėjus pasitraukti iš Lietuvos, o pasilikusius vengti mobilizacijos ir sovietų kariuomenę bei pereiti į pasyvų pasipriešinimą.

Po šio paskutinio VLiko posėdžio Bielinis ir Bieliukas pasitraukė į Vokietiją, o Šilas ir Gineitis liko Suvalkijoje (kur jau buvo atvykęs J. Januška), kad, frontui praėjus, grįžtų į Kauną su šeimomis. (Šilo šeima sudarė žmona, žmonos motina, 7 ir 5 metų sūnus bei 2 metų dukte).

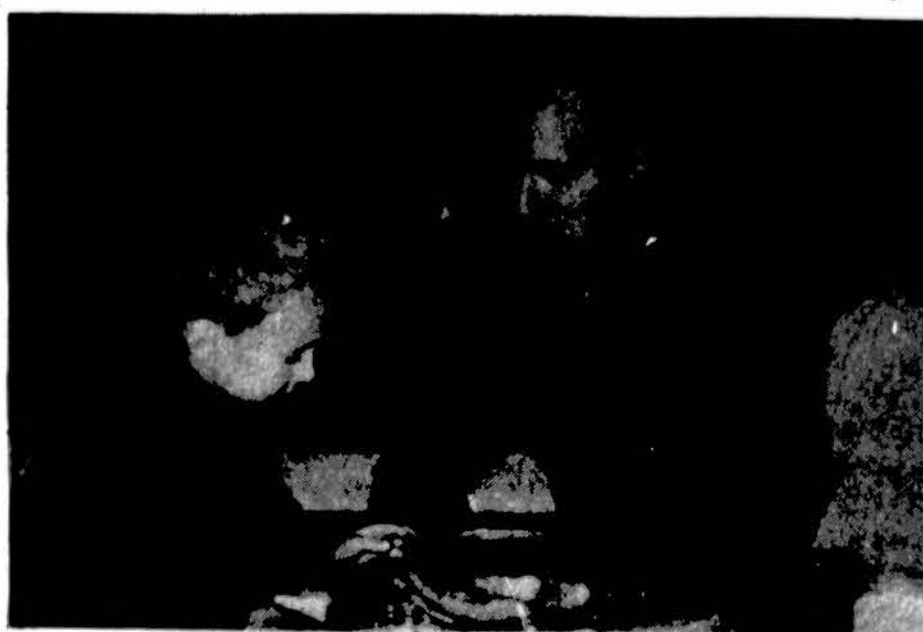
Kauną sovietų kariuomenė užėmė 1944 m. rugpjūčio 1 d., ir naujoji valdžia paskelbė mobilizaciją. Šilas, susitikęs su Gineičiu, parengė ir išleido atsišaukimą į gyventojus, kad vyrai vengtų stoti į sovietų kariuomenę.

Rugsėjo 30 d. naujos sudėties VLikas, anot Šilo, paskelbė tautai ir pasauliui deklaraciją, kurioje pasisakė prieš sovietinę okupaciją ir kreipėsi į Anglijos ir Jungtinių Valstijų vyriausybes, prašant pagalbos Lietuvos suverenumui atstatyti.

1945 m. sausio 28 d., sovietų kariuomenė, pasiekusi Klaipėdą, užbaigė Lietuvos okupaciją. Kartu su kariuomene atėjo sovietų saugumo darbuotojai ėmėsi savo veiklos. 1944 m. gruodžio mėn. vidury buvo suimtas VLiko narys, valstiečių liaudininkų atstovas adv. A. Gineitis. Jo artimieji apie jo suėmimą pranešė Šilui, kuris perspėjo VLiko sekretorių Joną Januška ir patarė jam išvykti iš Kauno.

1945 m. sausio 9 d. atėjo ir Šilo eilė: jis buvo suimtas jo namuose ir atvežtas į saugumo rūmus Kaune, kur buvo klausinėjamas apie jo priklausymą lietuvių frontui ir VLikui. Šilas neigė apie savo dalyvavimą šiose organizacijose. Vėliau tardytojas jį paklausė, ar jis pažįsta apeliacinių rūmų prokurorą padėjėją Joną Januška. Šilas prisipažino jį pažįstą kaip teisininką, bet apie jo veiklą jis nieko nežinąs.

Tačiau iš tardytojo klausimų Šilas suprato, kad Januška yra

Tėvo-vaiko vakare gruodžio 5 d. Gintas Kušeliauskas pasidalina savo patirtimi „Žiburėlio“ mokyklėlėje Lemonte su tėte Antanu.

suintas, ir kai ką yra papasakojęs apie LF bei VLiką. Tešiantis tardymui, Šilas susidarė išpūdį, kad ir Gineitis, suimtas anksčiau, taip pat yra šį tą papasakojęs apie jį ir Januška. Tačiau Šilas atsisakė prisipažinti, kad jis esąs VLiko prezidento narys, bet nebesiginė, kad buvo LF veikėjas.

Šilui prisipažinti tardytojas perskaitė Gineičio tardymo protokolą. Šilas nenorėjo sutikti su kai kuriais Gineičio parodymais ir pareikalavo akistatos. Tardytojas nesutiko. „Kadangi Gineičio parodymai“, rašo Šilas, „iš esmės buvo teisingi, tai man nebeliko nieko kito, kaip prisipažinti, kad nuo 1944 m. gegužės mėn. pabaigos esu Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto prezidento narys. Teko patvirtinti Gineičio parodymus esu suminėtas posėdžius, jų datas, posėdžiuose priimtų ir lietuvių tautą atsišaukimų tekstų turinius“.

Po to tardymai sulėtėjo ir beveik nutrūko. 1946 m. sausio pradžioje tardytojas pranešė, kad apklausinėjimas baigtas ir padavė jam bylos dokumentus susipažinti ir, jei turi ką, papildyti.

„Byloje radau dokumentą“, rašo Šilas, „apie mano kolegą Joną Januškos areštą. Pasirodo, jis buvo suimtas tą patį vakarą, kaip ir aš. Buvo ir jo parodymai apie mane ir mano ryšius su Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komitetu. Jame jis papasakojo viską, ką žinojo, o žinojo... labai nedaug. Advokato A. Gineičio parodymų nebuvo. Tai mane labai nustebino. Buvo tardytojo nutarimas, kad medžiaga dėl A. Gineičio iš mano ir J. Januškos bylos išjungiami ryšium su jo susirgimu antrojo laipsnio distrofija ir psichiniais sutrikimais. Nutarime buvo parašyta, kad ligonis paguldytas į Vilniaus Lukiškio kalėjimo ligoninę, kad jo byloje tardymas nutraukiamas iki ligonis pasveiks“.

Toliau Šilas pastebi sužinojęs, kad Gineitis ligoninėje išbuvo daugiau kaip metus, buvo gydytojų pripažintas psichiškai nesveiku, ir jo byla buvo nutraukta. Tokiu būdu VLiko byloje liko tik du kaltinamieji: Šilas ir Januška. Netrukus atėjo ir jų teismo diena. Atvedus juos į teismo salę, teismo pirmininkas paskelbė, kad „LTSR Karo tribunolo posėdis atidarytas ir bus svarstoma Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto prezidento vicepirmininko Šilo Povilo, Jurgio šūnais, ir to komiteto prezidento sekretoriaus Jono Januškos byla“. Salė buvo tuščia. Nebuvo nei Šilo, nei Januškos žmonių, nei jų artimųjų.

Teismo pirmininkas paklausė, ar kaltinamieji turi advokatus. Januška atsakė teigiamai, o Šilas pareiškė, kad jis kaip teisininkas pats ginsis. Teisiamieji taip pat pasakė, kad vertę jiems nereikalingas. Po to teismo pirmininkas paklausė, ar teisiamieji turi kokių pareiškimų. Januškos advokatas pasakė, kad neturi, o Šilas taip kalbėjo: „1940 m. birželio 15 d. TSRS armija

okupavo Lietuvą, rinkimai i Liaudies seimą ir nutarimas priimti i TSRS buvo farsas. Dirbdamas VLike, rūpinausi tėvynės išlaisvinimu. TSRS karinis tribunolas pagal tarptautinius įstatymus nėra kompetentingas mane teisti ir todėl prašau bylą nutraukti“.

Teismas šį Šilo pareiškimą atmetė, ir teismo sekretorius perskaitė kaltinamąją išvadą, kurioje buvo sakoma, kad Šilas ir Januška yra nusikalte už priklausymą priešvalstybinėms pogrindžio organizacijoms LF ir VLikui, tuo būdu išdavę Sovietų sąjungą, ir todėl baustini pagal RTSFR (Rusijos) įstatymus už grupinį socialistinės tėvynės išdavimą.

Po to teismas paklausė Januška, ar jis prisipažįsta kaltu, kaip minima kaltinamoje išvadoje. Jo advokatas pasakė, kad Januška neprisipažįsta kaltu.

Šilas, paklaustas to paties, atsakė, kad socialistinės tėvynės išdavimu neprisipažįsta, nes jo tėvynė yra ne Sovietų sąjunga, bet Lietuva, kurios jis nėra išdavęs.

Po to kalbėjo prokuroras. Jis sakė, kad yra teisiami du dideli karo nusikaltėliai, ir kad jų vieta ne karo tribunole Vilniuje, bet Niurnberge, kur teisiami hitlerininkai.

Čia Šilas pastebi, kad jis pašoko nuo kėdės ir pareiškė griežtą protestą prieš jo ir Januškos įžeidinėjimą, vadinant juos hitlerininkų bendrais. Teisėjas perspėjo prokurorą, ir jis toliau kalbėjo dalykiškai, o baigdamas kalbą, pareikalavo Šilą ir Januška nubausti po dešimt metų darbo pataisos griežto režimo lagery ir po penkeris metus teisių susiaurinimo, bausmę atlikus.

Po to kalbėjęs Januškos advokatas prašė teismą atsižvelgti, kad Januška neilgai veikė VLike, o kai kuriuose jo posėdžiuose net nedalyvavo ir todėl prašė Januška bausmę sušvelninti.

Šilas ilgesniame žody vėl priminė Lietuvos okupaciją 1940 m., lietuvių sukilimą 1941 m., Lietuvos laikinosios vyriausybės sudarymą bei VLiko įsteigimą ir jo priešiniamsi vokiečių okupacijai. Todėl jo veikla LF ir VLike neturi nieko bendra su jo tėvynės išdavimu.

Po šių kalbų teismas dar suteikė paskutinį žodį teisiamiesiems. Januška pasakė nešąs kaltas tėvynės išdavimu ir prašė išteisinti ar skirian bausmę pasigailėti.

Šilas pakartojo, kad Sovietų sąjunga — ne jo tėvynė, kad jis kovoją už savo tėvynės Lietuvos išlaisvinimą, ir prašė išteisinti. Po pertraukos teismas paskelbė maždaug tokį sprendimą: „Teisiamuosius Povilą Šilą ir Joną Januška už priešvalstybinę veiklą, už grupinį socialistinės tėvynės išdavimą, pripažinti kaltais pagal RSFSR baudžiamąjį kodeksą str. 58 str. Ia ir II punktus ir abu nubausti po dešimt metų darbo pataisos griežto režimo lageryuose ir po penkeris metus teisių susiaurinimo, bausmę atlikus. Sprendimas galutinis ir neskundžiamas.“

Teismui pasibaigus, Šilas ir Januška buvo sugrąžinti i Lukiškio kalėjimą, kur įdėtu išbuvo beveik savaitę. 1946 m. kovo pabaigoje įdėtu su daugeliu kitų kalinių buvo susodinti į gyvulinis vagonus ir išvežti i Perčiolagą sovietų Komi autonominėje respublikoje, centrinių kalinių paskirstymo punktą.

Skirstant kalinius pagal darbūngumą, Januška buvo paskirtas į antrą kategoriją — sveikas ir visiškai darbingas, o Šilas pateko į trečią kategoriją — sveikas, bet sunkiems darbams netinka. Tokiu būdu Šilas ir Januška buvo perskirti. Januška tuo tarpu liko Pečioroje, ir, anot Šilo, 1948 m. dirbdamas su kastuvu, pūgos metu netoli Chanovejaus prie Vorkutos praeinantio sniego valytojo garvežio buvo mirtinai užmuštas. Šilas su kitais kaliniais buvo išvežtas i Pečioros šiaurę, kur perėjo kelis lagerius ir 1953 m. iš Abezos lagerio buvo sugrąžintas i Vilnių liudyti lietuvių partizanų byloje. Ryšium su tuo, Šilas Lukiškio kalėjime Vilniuje buvo išlaikytas devynis mėnesius ir 1954 m. buvo išvežtas i Intos anglių kasyklas, o iš ten i Edžyt-Kyrtoje, kur kaliniais buvo pranešta, kad likusi bausmė jiems dovanojama (Šilui buvo likęs vienas mėnuo), bet jie paliekami anžinoje tremtyje Komi respublikoje.

1956 metų pavasarį amžinasis ištremimas buvo panaikintas, ir tų metų liepos 16 d. Šilas grįžo i Lietuvą kaip „laisvas žmogus“.

Gyvendamas Lietuvoje 1967-77 m. parašė atsiminimų apie savo kalėjimą sovietų lageryuose. 1985 m. sausio mėn. po kratos sovietų saugumo pareigūnai konfiskavo tuos atsiminimus ir prijungė prie naujos bylos, bet ji nebuvo iškelta. 1990 m. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji taryba peržiūrėjo Šilo kalininio bylą ir nusprendė, kad jis nebuvo nusikaltes Lietuvos respublikai, ir jo visos teisės buvo atstatytos. Remdamasis šiuo nutarimu, Šilas paprašė saugumo komitetą grąžinti jo konfiskuotus atsiminimus. Atgavęs jis atidavė juos spaudai „netaisyty, neperredaguotus, t.y., tokius, kokie jie pateko Valstybės saugumo organams“, ir tokie jie buvo 1994 m. išleisti Vilniuje jau po Šilo mirties, 1993 metais.

Tokiu būdu, Šilas šiais savo atsiminimais atkleidė trijų vyrų likimą, pasiaukojusių likti krašte ir tėti Lietuvos Vyriausiojo išlaisvinimo komiteto veiklą sovietų okupuotoje Lietuvoje.

TRANSPAK

MAISTO SIUNTINIAI

Nuo \$29.- iki \$98.- Du patys populiariausi:

\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

\$98.- dešra "Saliami", mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris (jvairių rūšių), sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, konservuoti žirniai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. VISI PRODUKTAI UŽSIENIETIŠKI.

Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLASSIFIED GUIDE

IEŠKO DARBO

REAL ESTATE

Lietuvė, turinti patyrimo kūdikių priežiūroje, ieško darbo lietuvių arba amerikiečių šeimoje. Skambinti po 7 v.v. tel. 708-636-4473.

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

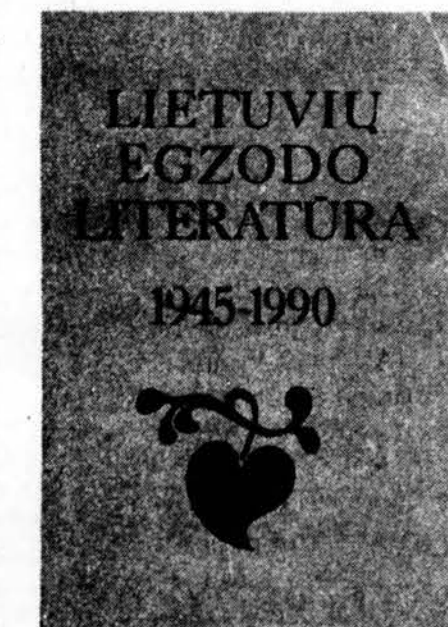
10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

NAMŲ ŠILDYMAS

Taisau visų rūšių apšildymo įrengimus ir pakeičiu vandens šildytuvus. Papildomai gaunu visas atsargines dalis. Kreiptis: A. Banys, 1-708-447-8806.

TAISOME SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

Kazio Bradūno ir Rimvydo Šilbajorio redaguota, dvidešimties autorių parašyta knyga, apžvelgianti visą 45 metų mūsų egzodo literatūros laikotarpį. Veikalas 864 didelio formato puslapių, kuriuos puošia šimtai įvairiausių iliustracijų. Leidėjas — mėcenatas yra Lietuvos Fondas, vardinis leidėjas — Lituanistikos Institutas.

Leidiny su gausama „Drauge“, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Knygos kaina — \$30.00. Užsisakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$4.00, i Kanada — \$6.00, i kitus kraštus — \$6.50. Illinoiso gyventojai visais atvejais dar primoka \$2.63 valstijos mokesčių.

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriurj FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltul
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

IEŠKO BUTO

Suaugusių šeimai ieško 3 miegamų buto. Skambinti 312-847-2943 ar (312) 247-0190

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyt. 71 St. ir Washenaw Ave., vienam arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 i mėn. + „security dep.“ Kreiptis i Almag nuo 8 v.r. Iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

HELP WANTED

Ieškome 4 ar 6 jaunų vyrų ar/ir moterų sodinti daržoves ir nuimti jų derlių nuo 1995 m. balandžio iki lapkričio (imtinai). Galime padėti gauti darbo leidimą. Alga, maždaug, \$900 i mėn. Agyvendinime dideliame ūkio trobelyje. Dėl daugiau informacijos ir „interview“ rašykite: B. Stankus, P.O. Box 21, Wanatah, IN 46390.

Lietuvių kompanija „DAZZLE“ Floridoje ieško žmonių naktiniam darbu valyti grindis parduktuvėse. Smulkesnė informacijai kreiptis: tel. 1-813-379-9342. Kalbame lietuviškai, angliškai, lenkiškai ir rusiškai.

Ieškoma lietuvių prižiūrėti seną moterį, paruošti valgių ir gyventi kartu Barrington, IL.
Tel.: 708-382-1413

CLIPPERS & SORTERS

Full time positions for people who work well with hands and are neat and careful workers. We will train you to clip or sort magazine & newspaper articles for our press clipping bureau. No typing. Loop location. Good benefits and \$5.50/hr. to start.

CALL 312-986-2730 FOR INTERVIEW BETWEEN 9:00 A.M. AND 3:00 P.M.

„Tautos sukilimas 1941, pirmoji dalis. Be šūvio“

Autorius Pilypas Narutis, prisidėjęs prie sukilimo organizavimo, aprašo savo kartos pastangas atgauti laisvę.

Ši dalis pavadinta „Be šūvio“, nes, kaip įvade rašo knygos autorius: „Prezidentas — Tautos vadas — pabėgo. Krašto saugos ministras pabėgo. Kariuomenės vadas pasitinka Sovietų sąjungos Raudonąją armiją, okupuojančią Lietuvą, o ministras pirmininkas prašo tautą priešus mandagingai priimti...“ Jis toliau teigia, kad „tolimesnį tautos likimą sprendė pati lietuvių tauta... Šia knyga bandau dokumentuoti mano ir mano draugų pastangas kovoti prieš Staliną ir Hitlerį, du didžiuosius Lietuvos ir laisvojo pasaulio priešus“.

Apie 1941 m. sukilimą ir laikinąją vyriausybę daug kartų buvo rašyta mūsų spaudoje, tačiau įvykiai knygoje dėstomi labai nuosekliai, perpinti asmeniškai prisiminimais žmogaus, kuris tuose įvykiuose aktyviai dalyvavo — ne tik dalyvavo, bet ir buvo vienas organizatorių. Knyga apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d., yra 404 psl., iliustruota nuotraukomis ir faksimilėmis.

Gaunama „Drauge“
Kaina \$17.- (US), plus tax ir persiuntimas.

RENGINIAI ČIKAGOJE

Sausio 15 d. – Tauragės klubo metinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

– JAV LB Brighton Parko apylinkės metinis narių susirinkimas Nekalto Prasišėjimo mokyklos salėje.

Sausio 22 d. – Klaipėdos dienos iškilminga metinė jūrų skautų ir skautų sueiga Lietuvių centre, Lemonte.

Sausio 29 d. – Operos solistų Vitalijos Šiškaitės, Broniaus Tamašausko ir pianisto Roberto Bekonio koncertas 3 v. p.p. Jaunimo centre.

– Palaiminto arkivysk. J. Matulaičio mirties sukaktis bus paminėta 10:30 v.r. šv. Mišiomis švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke.

Vasario 3 d. – Marquette Parko Lietuvių Namų savininkų metinė vakariėnė švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

Vasario 4 d. LB Vidurio Vakarų apygardos pokylis Lietuvių centre, Lemonte.

Vasario 11 d. – JAV LB Kultūros tarybos Jaunimo centro did. salėje ruošiamas koncertas. Programoje dalyvaus ir muz. prof. Vytautas Landsbergis. Pradžią 4 v. p.p.

Vasario 12 d. – Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas Maria aukšt. mokyklos salėje. Rengia ALTO Čikagos skyrius.

Vasario 16 d. – Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimas 7 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Rengia Jaunimo centras.

Vasario 19 d. – JAV LB Brighton Parko apylinkėje Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimas Nekalto Prasišėjimo mokyklos salėje.

Vasario 25 d. – Tradicinį šiuo metų Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje rengia Mazosios Lietuvos Lietuvių draugija.

Kovo 5 d. – Tradicinė Čikagos Lietuvių skautijos Kaziuo mugė Jaunimo centre.

Kovo 10 d. – Sibiro Lietuvių Tremtinių okteto koncertas Lietuvių centre, Lemonte.

Kovo 11 d. – Sibiro Lietuvių Tremtinių okteto koncertas šv. Antano parapijos salėje, Cicero, IL.

Kovo 12 d. – Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo – Kovo

11 d. paskelbimo minėjimas Jaunimo centre. Rengia Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga.

– Sibiro Lietuvių Tremtinių koncertas Jaunimo centre.

Kovo 19 d. – „Žiburėlio“ ir „Vaikų namelių“ Montessori mokyklų ruošiamas Madų paroda, Lexington House, Hickory Hills, IL.

Balandžio 2 d. – „Draugo“ koncertas 3 v. p.p. Jaunimo centre.

– JAV LB Brighton Parko apylinkė ruošia pietus Nekalto Prasišėjimo mokyklos salėje.

– Panevėžiečių klubo narių susirinkimas Jaunimo centre.

Balandžio 3 d. – Smuikininko Raimundo Katiliaus ir pianisto Leonido Dorfmano koncertas 6 v.v. Chicago Cultural Center, Preston Bradley Hall. Ruošia „Saulutė“ – Lietuvos vaikų globos būrelis.

Balandžio 8 d. – Smuikininko Raimundo Katiliaus ir pianisto Leonido Dorfmano koncertas Jaunimo centre. Ruošia „Saulutė“.

Balandžio 23 d. – Meno ansamblio „Dainava“ 50-mečio sukaktuvinis koncertas ir banketas. Koncertas – Maria mokyklos salėje. Banketas – Condesa del Mar pokylių salėje.

Balandžio 30 d. – „Laiškai lietuviams“ žurnalo metinė vakariėnė Jaunimo centre.

– Anglijos Lietuvių klubo narių susirinkimas ir Motinos dienos minėjimas Jaunimo centre.

– JAV LB Vidurio Vakarų apygardos suvažiavimas Lietuvių centre, Lemonte.

Gegužės 14 d. – Lietuvių Operos Bizet 3-jų veiksmų „Perlu žvejai“ operos spektaklis 3 v. p.p. Morton auditorijoje, Cicero, IL.

Gegužės 21 d. – Čikagos ateitininkų Šeimos šventė Ateitininkų namuose, Lemont, IL.

Liepos 2 d. – Lietuvos Vyčių JAV Vidurio apygardos metinis JAV nepriklausomybės sukakties šventės piknikas J. Stankūno sodyboje, Pines, Indiana.

Spalio 29 d. – Anglijos lietuvių klubo narių susirinkimas Jaunimo centre. 11:15 val. r. šv. Mišios už mirusius narius.

Lapkričio 4 d. – Lithuanian Mercy Lift pokylis.

SU DŽIAUGSMU IR PADĖKA

Esu Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos direktorius Vidmantas Vitkauskas. Mes jau visą pusmetį skaitome Jūsų redaguojamą „Draugo“ dienraštį. Skaitome ir džiaugiamės, kad nors taip galime būti drauge, jausti Jūsų nuolatinį dėmesį lietuvių ir Lietuvai.

Mūsų mokykla dirba trečius metus. Šių metų pradžioje ji buvo pavadinta Juozo Lukšos vardu. Šis taurus žmogus yra mūsų kraštietis – jis gimė, augo, mokėsi, o vėliau ir kovojo bei žuvo netoli Garliavos.

Šią vasarą prie gimnazijos pastatė paminklą – koplytstulpį J. Lukšai ir jo bendražygiams, ikūrėme J. Lukšos vardo muziejų.

Gimnazijos moksleiviai nuolat renka medžiagą apie partizanų kovas, organizuoja ekspedicijas ir keliones, rengia susitikimus su buvusiais partizanais, jų ryšininkais.

Įvairiu metu gimnaziją buvo aplankę prof. Vyt. Landsbergis, vysk. S. Tamkevičius, N. Sadūnaitė, J. Bieliauskienė, kun. R. Grigas, poetai B. Brazdžionis, K. Bradūnas, rašytojas J. Mikulskas ir kiti iškilūs lietuviai bei užsienyje gyvenantys politikai, kultūros ir visuomenės veikėjai, buvę tremtiniai, politiniai kaliniai.

Nuolatinis gimnazijos svečias – Juozo Lukšos brolis Antanas. Gimnazijoje svečiavosi buvusi Juozo Lukšos žmona – Nijolė Bražėnaitė, buvę bendražygiai Povilas Pečiulaitis, J. Pajaujis. Visi svečiai ir mokyklos lankytojai su dideliu supratimu ir pritarimu vertina mūsų veiklą. Toks visuomenės dėmesys dar labiau skatina mūsų gimnazijos bendruomenę naujiems darbams.

Gruodžio 15 d. gimnazijoje duris atvėrė katalikiško ugdymo centras. Šio centro paskirtis – katalikiškas jaunuomenės ir visuomenės ugdymas. Centre bus dėstoma ne tik tikyba moksleiviams, bet ir organizuojamos paskaitos, konferencijos, susitikimai, koncertai visiems Garliavos parapijos tikintiesiems. Centre jau sukauptame nemažai religinės ir filosofinės literatūros, meno dirbinių. Turime audio magnetofoną, įrašų su giesmėmis, kita religine muzika. Įsigiję net 20 video-vaizdo juostų apie Kristaus, Apaštalų gyvenimą, šv. Tėvo keliones ir kt. (Gaila tik, kad dar neturime video magnetofono, jį skolinsimės iš privačių asmenų). I gimnazijos katalikiško ugdymo centro atidarymą ir konferenciją, būvę tremtiniai, politiniai kaliniai.

Įvairiu metu gimnaziją buvo aplankę prof. Vyt. Landsbergis, vysk. S. Tamkevičius, N. Sadūnaitė, J. Bieliauskienė, kun. R. Grigas, poetai B. Brazdžionis, K. Bradūnas, rašytojas J. Mikulskas ir kiti iškilūs lietuviai bei užsienyje gyvenantys politikai, kultūros ir visuomenės veikėjai, buvę tremtiniai, politiniai kaliniai.

Maria aukštesniosios mokyklos šv. Kryžiaus ligoninės moterys ir merginos dalyvaujančios mokslinių tyrimų kursuose. Grupėje yra kelios mokinės iš švč. M. Mergelės Gimimo parapijos pradžios mokyklos, o taip pat dvi lietuvaitės: Lisana Von Braun (pirmoji iš kairės) ir Audra Prilgauskaitė (pirmoji iš dešinės).

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos už kalendorių ir kalėdines atvirutes

25.00 dol. Juozas Ručys, San Francisco, CA; dr. Kazys Narščius, Alton, IL; Juozas Lukas, Grand Rapids, MI; Anelė Ziedas, Detroit, MI; Liudas Valančius, Orland Park, IL; Vytautas Norkus, Waterbury, CT; Antanas Vilutis, Schererville, IN; B. Venslovas, Dundas, Ont., Kanada; Anne Zakas, Washington, PA; Algimantas Kubilius, Chicago, IL; Petras Petraitis, Richmond Hill, NY; J. Augius, Darien, IL; Jonas Zydavičius, Lynn, MA; Maria Mogenis, Quincy, IL; Edward Šilingas, Racine, WI; Algirdas Olsauskas, Los Angeles, CA; Violeta Chaves, Marstons Mills, MA;

21.25 dol. Vincas Bražys, Delray Beach, FL; **20.00 dol.** Koste Dicionas, Garland, TX; G. ir B.V. Maciūka, Storrs Mansfield, CT; Maria Markulis, Oak Lawn, IL; Jonas Mockaitis, New Buffalo, MI; Gedrė Mereckis, Chicago, IL; dr. Francis ir Aldona Mažeika, Chicago, IL; Irena Aleknavičius, Timmins, Ont., Kanada; F. ir M. Radis, Hot Springs, AR; Genė Čyviėnė, St. Pete Beach, FL; Kazys Daulys, Chicago, IL; Angela Leščinskis, Chicago, IL; Rimvydas ir Genė Rimkus, Western Springs, IL; John Shatas, Waterbury, CT; E. Skardis, S.S. Marie, Ont., Kanada; Danutė Svirskis, Brockton, MA; Liudas Kulnis, Sudbury, Ont., Kanada; Stasė Škerys, Woodstock, CT; P. Mazinas, Chicago, IL; Antanas Barčas, Sun City West, AZ; A.

20.00 dol. Dana Jennings, Wheaton, IL; Matas Bauks, Dearborn Heights, MI; B. Neveauskas, Sterling Hts., MI; Kostas Žalnieraitis, Clarendon Hills, IL; Joseph Strungys, Waterbury, CT; L. Žitkevičius, Brooklyn, NY; Petras Kirsinas, Country Club Hills, IL; Vanda Bagdonas, Daytona Beach, FL; Emilija Ambrozaitis, Lemont, IL; Lithuanian Credit Union, Los Angeles, CA; kun. George D. Degutis, Philadelphia, PA; Rapolas Montrimas, Waukegan, IL; Petras Vilutis, Toronto, Ont., Kanada; N. Kulpačiūnė, Burlington, Ont., Kanada; Gediminas Rajeckas, Maspeth, NY; Aldona Mackevičius, Kew Gardens Hills, NY; Dana Kavaliene, Oak Lawn, IL; Nijolė Zdanys, La Grange, IL; Eugenija Kolupailaitė, Chicago, IL; Stasys Šimoliūnas, Detroit, MI; Veronika Misiunas, Elizabeth, NJ; Elena Frejeris, Grand Rapids, MI; K. Kubilienė, Willowbrook, IL; S. Dargis, Oak Lawn, IL; Victor Timcikis, Wildwood-Grayslake, IL; Jonas Daugela, Ormond Beach, FL; dr. K. Jablonskis, Westchester, IL; B. Kondratas, Quaker Hill, CT; Rita Kavolis,

20.00 dol. Marius Ambrose, New Market, MD; Valerija Joksas, Miami, FL; Antanina Stygine, East Detroit, MI; **20.00 dol.** Viktoras Makiejus, Crown Point, IN; Lietuvos Dukterų draugija, Chicago, IL; Teresė Degutis, Griffith, IN; Alena Devenis-Grigaitis, St. Petersburg, FL; Ona Jankauskas, Algonac, MI; **15.00 dol.** Jonas Gradinskas, Chicago, IL; Elena Mekys, St. Charles, IL; M.D. Banėvičius, W. Hartford, CT; M. ir K. Marcinkevičius, Cleveland, OH; Vladas Plepys, Orland Park, IL; V. Zelenienė, Reseda, CA; V. Šilėnas, Euclid, OH; **13.00 dol.** Juozas Kralikauskas, Islington, Ont., Kanada; **12.00 dol.** Viktoras Veselka, Livonia, MI; Elijus Kaminskas, Chicago, IL; **11.00 dol.** Janina Skama, Cicero, IL;

65.00 dol. S. Adamonis, Los Angeles, CA; **60.00 dol.** Valerija Aukstikalnis, Boston, MA; **50.00 dol.** Jonas Kutka, Chicago, IL; Ona Dovydatienė, Lake Worth, FL; Viligailė ir Jurgis Lendraitis, Palos Hts, IL; V. A. Mazeika, Colbert, GA; S. Kuzmickas, Toronto, Ont., Kanada; Marija Kuprienė, Cicero, IL; B.

Carlisle PA; Isabel Oksas, Los Angeles, CA; **16.00 dol.** Steven Markus, Naples, FL; **15.00 dol.** Pranas Šalkauskas, Oak Lawn, IL; dr. Albina Prunskienė, Indian Head Park, IL; Mečys Bužėnas, Chicago, IL; Ona Krivonis, Baltimore, MD; Adolfas Sabaitis, Brockton, MA; Jonas Bironas, Livonia, MI; P. Avizonis, Laguna Hills, CA; Edwardas ir Joana Stepas, Willoughby Hills, OH; J. Pankus, Westchester, IL; J. ir V. Dailide, Crete, IL; kun. Vytautas Piktura, Riviera Beach, FL; prel. Casimir Toliusis, Carlinville, IL; Petras Narkevičius, Somerville, MA; D. Jaras, Highland, IN; Juozas Brazys, Ormond Beach, FL; Alfons Liszkiewicz, Spring, TX;

50.00 dol. Matilda Kurpka, Putnam, CT; Gražina Viziņas, Willowbrook, IL; Stella Bajalis, Los Angeles, CA; Victor Lapatinas, Seattle, WA; Algirdas ir Aldona Brazis, Palos Heights, IL; Ona Kartanas, Omaha, NE; Irena Cade, Amherst, MA; Vytautas ir Jada Girnius, Oak Lawn, IL; Regina ir Bernard Narušis, Cary, IL; Balys Slonskis, Oak Lawn, IL; **40.00 dol.** Antanas Vaitiekus, Detroit, MI; J. Kuncaitis, Tallahassee, FL; M. Zeimys, Chicago, IL; **35.00 dol.** Rima Kašubaitė Binder, Cary, IL; **30.00 dol.** Valerija Palčauskienė, St. Pete Beach, FL; P. Gvilids, Staten Island, NY; Albina Lipčienė, Putnam, CT; Indrė Rudaitytė-Jeske, Glen Ellyn, IL; **25.00 dol.** Marius Ambrose, New Market, MD; Valerija Joksas, Miami, FL; Antanina Stygine, East Detroit, MI; **20.00 dol.** Viktoras Makiejus, Crown Point, IN; Lietuvos Dukterų draugija, Chicago, IL; Teresė Degutis, Griffith, IN; Alena Devenis-Grigaitis, St. Petersburg, FL; Ona Jankauskas, Algonac, MI; **15.00 dol.** Jonas Gradinskas, Chicago, IL; Elena Mekys, St. Charles, IL; M.D. Banėvičius, W. Hartford, CT; M. ir K. Marcinkevičius, Cleveland, OH; Vladas Plepys, Orland Park, IL; V. Zelenienė, Reseda, CA; V. Šilėnas, Euclid, OH; **13.00 dol.** Juozas Kralikauskas, Islington, Ont., Kanada; **12.00 dol.** Viktoras Veselka, Livonia, MI; Elijus Kaminskas, Chicago, IL; **11.00 dol.** Janina Skama, Cicero, IL;

65.00 dol. S. Adamonis, Los Angeles, CA; **60.00 dol.** Valerija Aukstikalnis, Boston, MA; **50.00 dol.** Jonas Kutka, Chicago, IL; Ona Dovydatienė, Lake Worth, FL; Viligailė ir Jurgis Lendraitis, Palos Hts, IL; V. A. Mazeika, Colbert, GA; S. Kuzmickas, Toronto, Ont., Kanada; Marija Kuprienė, Cicero, IL; B.

Už gautus pinigus, gimnazijai nupirkome foto aparatą, du audio magnetofonus, foto juostas, video juostas (vaizduojančias) ir kt. priemonių. Gautus laiškus ir nuotraukas eksponuojame muziejuje. Laikraščius, žurnalus ir grožinės literatūros knygas laikome bibliotekoje-skaitykloje. Knygos istorine tematika patalpintos muziejuje, o religinė, filosofinė – gimnazijos katalikiško ugdymo centre. Visos knygos ir spauda, esančios bibliotekoje, muziejuje bei tikybos centre, priimanos ne tik gimnazijos mokiniams, mokytojams, bet ir kitų mokyklų moksleiviams, visai Garliavos visuomenei.

Visiems mūsų gimnazijos bičiuliams ir rėmėjams dar kartą ačiū! Sulaukdami Jūsų dėmesio ir paramos, jaučiamės stipresni. Mielieji, artėja šv. Kalėdos, o netrukus ateis ir Naujieji Metai. Ta proga linkime Jums ir Jūsų artimiesiems tyro šventinio džiaugsmo, santarvės, geros sveikatos, gilaus tikėjimo mūsų ateitimi ir prasmingų darbų mūsų Tėvynės labui.

Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos direktorius V. Vitkauskas

Gajauskas, Shell Beach, CA; Kostas Norvila, Brooklyn, NY; dr. K. A. Sukys, Kankakee, IL; **40.00 dol.** J. ir K. Rudzevičius, Los Angeles, CA; Aleksandra Petrauskas, Grand Rapids, MI; Karolis Lembertas, Pottstown, PA; dr. Elena Liatukas, Bethesda, MD; Pranas Ąiuoksnys, Calgary Alta, Kanada; **35.00 dol.** M. Karaska, Fredericksburg, VA; Anelė Povilaitienė, Great Neck, NY; **30.00 dol.** Henrikas Paškevičius, Thunder Bay, Ont., Kanada; Vladas ir Raminta Sinkus, Western Springs, IL; Nora Zukas, Oak Park, IL; K. El. Gudinskas, Hamilton, Ont., Kanada; A.F. Galdikas, Los Angeles, CA; Z. Korius, Santa Monica, CA; A. Anyas, Cochrane Alta, Kanada; St. Kirsinas, Toronto, Ont., Kanada; Adomaitienė, Sunny Hills, FL; **25.00 dol.** Ina Uzgirienė, Wor-

chester, MA; J. Krumplys, Cicero, IL; kun. Victor Skilandziūnas, Ottawa, Ont., Kanada; Antanas ir Valė Skridulis, Daytona Beach, FL; Elena Spukas, Glen Ellyn, IL; Albert Navasaitis, Payson, AZ; Leonas Stonikas, Chicago, IL; Julius Širka, Palos Hills, IL; Joseph Ignaitis, Cupertino, CA; J.R. Pleinys, Hamilton, Ont., Kanada; dr. Adolfas Šležas, Flossmoor, IL; Algis Strimaitis, Chicago, IL; Aldona Masiulionis, Batavia, NY; P. Vaitaitis, Chicago, IL;

50.00 dol. Walter Simonaitis, Oak Lawn, IL; Stefanija Rudokas, Chicago, IL; Čikagos Lietuvių Medžiotų žuvautojų klubas, Chicago, IL;

45.00 dol. Anele Krucas, Oak Lawn, IL;

Ačiū, ačiū, ačiū – tariame visiems „Draugo“ geradariams už aukas, kurios stiprina mūsų dienraščio gyvybę.

A.†A.

STASYS RAZGAITIS

Gyveno Chicagoje, Bridgeport apylinkėje.

Mirė 1995 m. sausio 3 d., sulaukęs 75 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko dukterys: Alice, žentas Edward Compton, Suzanna, žentas John Bembek, sūnus John; anūakai: seržantas Edward, Jr. Compton su žmona Stephanie; Angela su vyru Armando Mireles, John Bembek, Jr. ir Jacqueline; proanūkė Jessica Compton.

Velionis buvo vyras a.a. Irene Belekis.

Velionis pašarvotas sausio 5 d., ketvirtadienį nuo 2 iki 9 v.v. Pomierski & Son laidojimo namuose, 1059 W. 32 St., Chicago.

Laidotuvės įvyks sausio 6 d., penktadienį, iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėtas į St. Mary of Perpetual Help parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdę dukterys, sūnus, anūakai, proanūkė ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Pomierski & Son. Tel. 312-927-6424.

PENKIOLIKOS METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

EDVARDAS V. TARAS

Mylimas Sūnau,

Tavo jauna širdis nustojo plakusi Ir linksmas juokas nutilo amžinai, Šiandien mėlėnos akys užsimerkė, Tu palikai mus liūdnai žiniai.

Šių metų sausio 5 d. sueina penkiolika metų, kai mūsų vienintelis mylimas Sūnus ir Anūkas buvo pašauktas į Amžinąjį Poilsį pas Viešpatį.

Sviesiam jo atminimui už jo sielą bus aukojamos šv. Mišios: Tėvų Pranciškonų vienuolyno koplyčioje Brooklyn, N.Y. sausio 5 d. 7 val. ryto, švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Chicagoje sausio 14 d. 7:30 val. ryto, švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasišėjimo bažnyčioje Chicagoje sausio 29 d. 10 val. ryto.

Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Edį savo maldose.

Gilus liūdesys ir ilgesys lieka mūsų širdyse amžinai.

Tėvai, močiutė ir giminės

Brangiai Mamytei

A.†A.

ANASTAZIJAI LAURUŠONIENEI

mirus, giliai užuojautą reiškiau mielai kolegei dr. MARIJAI LINIENEI, jos vyrui VIKTORUI ir visai jų šeimai.

Janina Jakševičienė

SU LIETUVIŲ OPERA Į 1995-SIUS METUS

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Pašto kainos pasikeitė nuo š.m. sausio 1 d. Pirmąja klase laiško pasiuntimas (1 uncija) bet kur Jungtinėse Amerikos Valstijose dabar kainuoja 32 centai. Kiekviena papildoma uncija — dar 23 centai priedo. Atvirlaiškiai — 20 centų. Visi kiti laiška — į užsienį ir JAV — kol kas kainuoja tiek pat, kaip ir anksčiau.

Sausio 15 d., 3 val. popiet, Jaunimo centro mažojoje salėje ruošiamas gyd. Raimondas Partikaitės koncertas. Dainininkei akompanuos Ričardas Sokas. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti koncerte.

Pasibaigus Kalėdoms, laikas nuimti papuošalus nuo eglutės ir ją išmesti. Užnot pastatę ją prie šiuokliu dežių, galite nuvežti į paskirtą vietą, kur eglutės sumalamos ir vėliau spygliai panaudojami prie įvairių želdinių, ypač gatvėse ar parkuose sodinant naujus medelius. Norintieji gali sumaltą eglutę susipilti į maišus ir parsivežti namo, o vėliau panaudoti savo darželiuose. Lietuviams parankiausias vietos pristatyti (tikras, ne dirbtinės) eglutės yra šios: Marquette Park, 6700 S. Kedzie; McKinley Park, 2210 W. Pershing Rd.; Mt. Greenwood, 3721 W. 111th St. Eglutės priimamos nuo sausio 7 iki 14 d., kasdien — 9 val. r. iki 2 val. po pietų. Būtina nuimti visus papuošalus.

Čikagos miestas tebetęsia nuolatine kovą su žurkėmis. Dabar miesto savivaldybė priėmė nutarimą, kad nuosavybių savininkai gali būti baudžiami, jeigu prie jų namų ar garažų yra „žiurkių perkyklos“. Už „teikiama žurkėms prieglauda“, kai aplink primetyta šiukšlių, atmatu, yra skylių žurkėms įlįsti ir pan. jau išrašyta daugiau kaip 14,000 pabaudų. Nors žiurkių problema mieste dar nesibaigia, bet vis dėlto pažanga padaryta. Apšakaituojama, kad šiuo metu yra mažiau kaip 500,000 žiurkių, bet 1979 metais buvę jų per 6 mil.

Čikagos miestas tebetęsia nuolatine kovą su žurkėmis. Dabar miesto savivaldybė priėmė nutarimą, kad nuosavybių savininkai gali būti baudžiami, jeigu prie jų namų ar garažų yra „žiurkių perkyklos“. Už „teikiama žurkėms prieglauda“, kai aplink primetyta šiukšlių, atmatu, yra skylių žurkėms įlįsti ir pan. jau išrašyta daugiau kaip 14,000 pabaudų. Nors žiurkių problema mieste dar nesibaigia, bet vis dėlto pažanga padaryta. Apšakaituojama, kad šiuo metu yra mažiau kaip 500,000 žiurkių, bet 1979 metais buvę jų per 6 mil.

Šarūnas Marčiulionis su Seattle „Supersonics“ krepšinio komanda atvyksta Čikagon ir šį penktadienį, sausio 6 d., 7 val. vak. žais prieš Čikagos „Bulls“. Rungtynės vyks naujoje United Center salėje, 1901 W. Madison St., šalia buvusio Čikagos stadiono. Dėl bilietų informacijos galima kreiptis į „Bulls“ klubo raštinę, 980 N. Michigan Ave., tel. 312-943-5800.

Pietuvių Bendruomenės St. Petersburg, FL, apylinkės valdyba per išdininę Elena Jasaitienę atsiuntė sėkmingų 1995 metų linkėjimus „Draugui“, o kad tie metai būtų sėkmingesni — ir 100 dol. čekį. Dėkodomai už lietuviškos spaudos svarbos supratimą ir rėmimą, savo ruožtu linkime LB St. Petersburg apylinkės valdybai bei visiems nariams laimingų, sveikų ir darbinių Naujųjų metų!

Sekmadienį, sausio 8 d. — Trijų Karalių šventėje — Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, 10:30 val.r. Mišiose giedos parapijos choras, vadovaujamas muz. Antono Lino, o taip pat solistai: Margarita Momkienė, Genovaitė Mažeikienė, Vaclovas Momkus. Dalyvaus smuikininkė Linda Valeckytė ir fleitistė Rima Polikaitė. Vargonais pritaras muz. Ričardas Sokas. Bus atliekamos tos pačios giesmės, kaip ir Berniulių Mišiose Kalėdų naktį, todėl dar kartą suteikiama puiki progą pasiklausti nuostabių kalėdinės lietuviškos muzikos ir giesmių garsų. Visi — iš arti ir toli — kviečiami dalyvauti tose iškilmingose Mišiose.

Palaimintojo arkivysk. Jurgio Matulaičio 68-tųjų mirties metinių sukaktis bus paminėta sausio 29 d. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje bus iškilmingos Mišios (10:30 val. r.), kurių metu melsimės, prašydami palaimintojo Jurgio globos reikaluose. Po sumos parapijos salėje vyks paskaita ir kavutė. Minėjimą rengia Čikagos ir apylinkių Nekalto Prasi-dėjimo Marijos seselių rėmėjai.

Reikia taip pat pasidžiaugti, kad, išgirsti šio giedojimo į Marquette Parko parapiją atvyksta ne vien lietuviai, nemažas skaičius klausytojų yra švietimaučiai. Kaip ir kiekvienais metais, o ypač praėjusiais, iškilmingu pamaldų metu visi bažnyčios suoliai buvo užpildyti Dievo garbintojų ir muzikos mylėtojų. Pavėlavę turėjo pasitenkinti stovinėjomis vietomis.

Parapijos klebonas, kunigai, solistai, choristai ir chorvedys visus kviečia neapleisti šios parapijos ir savo apsilankymu parenti didingus darbus.

A. Pauzuolis

Kaip per daugelį metų ir šiais metais Lietuvių opera Jaunimo centro didžiojoje salėje suruošė šaunų Naujų metų sutikimo pokylį.

Kadangi šiemetinis Lietuvių operos Naujų metų pokylio rengėjas Vaclovas Momkus laikėsi

tradicija tapusios tvarkos, salės durys buvo atidarytos tik nusta-tytą valandą, o atvykstantieji anksčiau šnekučiaivosi ir lūku-riavo vestibiulyje. Nuobodžiau-riems nereikėjo, nes ant stalių atgaivos pasirinkimas buvo įvairiausias ir, kad nieko nesto-ko, viską kruopščiai prižiūrėjo Vytautas Dijokas, dažnas Lietu-vių operos talkininkas. Taip pat buvo pasirūpinta, kad, vakarie- nės belaukiant, svečiai per daug neišalktų, rūpestingos šeimi- ninkės Kazės Brazdžionytės-Kazlauskienės, Talman delikatesų savininkės šaunios talkininkės vaikštinėjos aplink ir svečius vaikinų gardžiais už- kandėliais.

Besivašainant taip ir nepa- junti to laukimo. O štai atsi- veria ir durys — sužiba, suspin- si apšviesti sidabro spalvos pa- puošalai bei įvairiaspalvių lem- pučių ornamentai scenos gi- lumoje. Gal todėl ir į salę anks- čiau neįleido; viską suderinti reikėjo. Darbo ir triūso salę puo- šiant tikrai nepagailėta — Vaclovo Momkaus, Operos valdybos ir jų uolių talkininkų buvo pasistengta išpuošti salę, kad svečiai ku smagiai, išpu- dingiau praleistų šį ypatingą, metuose visiems reikšmingą vakarą.

Įeinančius į salę svečius pasi- tako muziko Ritardo Soko kapela su „Triumfo marš“ iš operos „Aidos“. Salė pilna, bet nebuvo perpildyta šventiškaai nusiteikusiais svečiais. Vakaro šeimtininkas Vaclovas Momkus padėjo atsiliptiems į jo ir Lietuvių operos kvietimą ir pasidžiaugė gausiu dalyvių skaičiumi. Oficialų Naujų metų sveikinimo žodį tarti jis pakvie- tė Lietuvos operos valdybos pir- mininką Vytautą Radžiu, kuris pasakė, jog, Lietuviu opera didžiausiai, turėdama toki gausų būrį bičiulių ir rėmėjų, kurių niekad nėra ir nebus per daug. Jis sveikino svečius linkėdamas laimės ir sėkmės Naujuose me- tuose, iki kurių beliko vos tik keletas valandų. Jis taip pat perdavė ir vyriausio Lietuvos operos vadovo Juozo Širvinsko šventinius sveikinimus ir linkė- jimus. Prieš puotą sukalbėti maldą jis pakvietė Tėvų jėzuitų atstovą kun. Juozą Vaišnį, S.J.

Tos kelios paskutinių metų valandos prie puotos stalo pra- bėgo, kaip visuomet tokiais mo- mentais būna, nepastebimai greit. Trumpėjo paskutinių mi- nučių ratas, o dvylikai būgno garsų nuaidėjus, Nauji, 1995-ji metai, buvo pradėti sugiedant Lietuvos himną. Sekė šampano tostai, linkėjimai — šeimyni- niai, asmeniniai, o tarp jų, ne vienas linkėjo, kad ateinantieji metai Tėvynei būtų sėkmin- gesni, atneštų šviesesnio, ger- resnio gyvenimo viltį, kurios

išsipildymu visi tvirtai tikėtų ir dėl jos nepailsdami darbuotųsi.

Puota tęsėsi dar ilgokai į Naujuosius metus. Buvo smagu pabūti kartu šią iškilmingą naktį. Muz. Ričardo Soko ka- pelai melodijų nepritrūko, nepritrūko nei šokėjų. Sukosi įsismaginę „naujieji“ atveiai. Vis daugiau jų atvyksta į mūsų renginius ir visi sudarome gražią lietuvišką šeimą.

Puotos rengėjas Vaclovas Momkus ir Operos valdyba su pasitenkinimu galėjo stebėti šio visais atvejais pasisekusio po- kylio eigą. Norisi palinkėti jiems, kad visas Lietuvos operos sezonas ir visi jos renginiai, ypač George Bizet „Perlų žveju“ opera, taip pat susilauktų visapusio mūsų visuomenės dėmesio ir paramos.

Juozas Končius

Kai vaikai užsiėmė, atsiranda progą ir tėveliams pasikalbėti... Tėvai (iš kairės): dr. Antanas Razma ir Vytenis Grybauskas; dukrelės — Alexa Razmaitė ir Saulė Grybauskaitė.

Nuotr. Irenos Senkevičienės

atsiėmė kareivių ir klounų kepures, didžiai įžygiavo į salę. Violetos Karalienės praveistai, Jūratės Fischer akompanuotai programai labai gražiai ir sklandžiai užsibaigus, staiga iš- girdom Kalėdų Senelio garsų „Ho, Ho, Ho“. Šių metų Kalė- dų Senelis, Marius Polikaitis, ypatingai daug laiko praleido su kiekvienu mokinuku ir pajuokavo su tėvais bei seneliais. Kai visos dovanos buvo išdalintos, jisai su vaikais pašoko „Jurgeli meistrelj“ ir išskubėjo „namo“ — į Šiaurės ašigali.

Daina Siliūnienė

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Pensininkas“, 1994 m. gruodis. Leidžia JAV LB socia- linių reikalų taryba, 2711 W. 71 Street, Chicago, IL, 60629, tel. (312) 476-2655. Redaktorius Ka- rollis Milkovaitis, 18421 Lemon Drive, 415, Yorba Linda, CA 92686, USA, tel. (714) 777-1617. Administratorė Elena Siru- tienė.

• „Katalikų pasaulis“. 1994, lapkritis. Leidžia „Ka- talikų pasaulio“ leidykla prie Lietuvos Vyskupų Konferen- cijos. Vyr. redaktorius Auš- vydas Belickas, Pranciškonų 3-6, 2001 Vilnius; tel.: 222-141.

• „Vytis“, 1994 m. lapkritis, Nr. 9. Redaktorius Eduardas V. Meilus, Jr. Red. adresas: P.O. Box 17514, Worcester, MA 01601-7514, tel. ir fax (508) 753-7232. Tai vyčių žurnalas anglų kalba, spažindinantis neskaitančius lietuviškai su Lietuvos gyvenimu, proble- momis. Šiame numeryje rasime lietuviškų dainų natas, lietu- viškų valgių receptų, įdomių nuotraukų bei straipsnių.

• „Pasaulio lietuvis“, 1994, lapkritis. Leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdy- ba, spausdina „Draugo“ spaustu- vė. Redaktorius Bronius Nainys, 7 Glenview Lane, Le- mont, IL 60439, tel.: (708) 257-8714, fax: (708) 257-9010. Administratorė Banūtė Kronienė, 6428 Ridge Rd., Clarendon Hills, IL 60514, tel: (708) 968-0184.

• „Kazimieras Palčiauskas, 1941-1944 m. Kaune“. Spaudai paruošė Antanas Dundzila. 1994, Čikaga. Spaudė M. Morkūno spaustu- vė. K. Pal- čiauskas — tai asmenybė, be galo daug pasitarnavusi savo tautai, ištikima skaitybės idea- lams. Jis buvo apkalintas daly- vavimu nacių nusikalstamuose darbuose.

Šioje knygoje, naudojantis K. Palčiausko prisiminimų įkalbė- jimais ir juostelės, yra atsklei- dziamas nelengvas šio šviesaus

žmogaus gyvenimas ir likimas. Knyga iliustruota nuotrau- komis ir faksimilėmis.

• „Caritas“. 1994, lapkritis. Leidžia Lietuvos „Caritas“ fede- racija. Vyr. redaktorė — V. Ibińska. Tai mėnesinis žur- nalas, rašantis moralės, etikos, tikybos bei filosofijos temomis. Daug dėmesio yra skiriama mo- terystei bei motinystei, šeimos problemoms. Šiame numeryje rašo: L. Askenazi, K. Kraševs- kienė, K. Žekienė, kun. R. Gri- gas bei kt. autoriai.

• „Bridges“. 1994, lapkritis. Redaguoja Audronė Gulbinienė, 2715 E. Allegheny Ave., Phila- delphia, PA 19134, tel.: (215) 739-9353.

Tai 10 kartų per metus išei- nantis žurnalas anglų kalba, kuriame galime rasti įvairių žinių iš Lietuvos bei Amerikos gyvenimo. Šiame numeryje rašo: Jeanne Dorr, Asta Banio- nis, Vytas Maciūnas, Ramunė Kubiliūtė ir kt.

• „Trimitas“, 1994 m. lap- kritis, Nr. 11. Lietuvos šaulių mėnesinis žurnalas. Leidžia Lietuvos šaulių sąjunga. Redak- torius Pranas Abelkis. Red. adresas: Laisvės alėja 34, 3000 Kaunas, Lietuva, tel. 224647. Šiame numeryje rasime straips- nių Lietuvos kariuomenės klausi- mams, istorinių prisiminimų, kt. informacijos karine tematika.

• „Ona Razutienė ir Los Angeles jaunimo ansamblis“. Išleido Los Angeles jaunimo ansamblis LB „Spindulys“, Cali- fornia, 1994.

Tai knyga apie mokytoją Oną Dapkutę-Razutienę, šviesią ir pasiaukojančią asmenybę, išmokusią šimtus vaikų lietu- vių šokių, puoselejusią tautidžia- vimą savo lietuviška kilme. Knyga kartu yra ir Los Angeles LB jaunimo ansamblio „Spin- dulys“ metraštis, kuriame atsi- spindi tuometinė visuomeninė veikla, kada visi lietuviai dirbo be atlyginimo, dirbo lietuviškos išlaikymui užsienyje.

• „Eglutė“, 1994 m. gruodis. Žurnaliukas lietuviukams už- sienyje, išeinantis 10 kartų per metus. Redaguoja Nijolė Nausė- dienė, 13154 Sparrow Ct. Lock- port, IL 60441. Leidžia JAV LB Švietimo taryba.

Šiame numeryje gausu raši- nių kalėdine tema. Tai — papročių aprašymas, eilėraštu- kai, pasakos. Žurnaliukas įdo- mus ne tik vaikučiams, bet ir jų tėveliams.

Loreta Grybauskienė (iš kairės) ir Irena Bagdady, atsilankiusios „Žiburėlio“ mokyklėlės ruoštoje paskaitoje apie vaiko kūrybingumą.

x Millie Helt, iš Aston, PA perskaičius „Bridges“ žurnale apie Lietuvos našlaičius, jungiasi į globėjų eiles — atsiuntė \$150 ir nori padėti našlaitei — mergaitei Lazdijų apylinkėje. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas.

x Frank ir Patricia Bobbin iš Springfield, MA ir Henry Gaillūnas, DDS iš Athol, MA atsiuntė po \$150 kiekvienas. Tai parama dviem Lietuvos našlaičiams 1995 metais. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas.

x MAISTO SIUNTINIAI per Transpak. Visi produktai užsienietiški. Nuo \$29 iki \$98. Du patys populiaresni — \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. Sku- biems siuntiniams — AIR CARGO. TRANSPAK, 2638 W. 89 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x Gailė ir Steve Omori ir Rimis ir Angie Damijonaitis savo tėvams Algimantui ir Sta- sei Damijonaitiams vietoje Kalėdinųjų dovanų paaukojo \$150 vieno našlaičio Lietuvoje globą metais. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

Kas nori dalyvauti „žalio- sios kortelės“ — DV-96 viza — loterijoje, prašymus reikia siųsti nuo š.m. sausio 31 iki kovo 1 d. Norintieji gauti daugiau informaciją ir blankų, prašome kreiptis į Socialinių reikalų raštinę („Seklyčią“), 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629. Tele- fonas — 312-476-2655.

x Immaculate Conception parapijiečiai, East St. Louis, IL, per reikalų vedėją Zigmą Grybiną atsiuntė „Saulutei“, Lietuvos vaikų globos būreliui \$150 auką. Tai pinigai surinkti po pamaldų surengtuose pie- tuose Marijos Vaitkienės ir He- len Levinski (Levinskaitės) bei kitų moterų pastangomis sušelpiti Lietuvos vaikus. Labai ačiū! „Saulute“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL, 60089.

Dr. John P. Lubicky, Čikagos Shriners ligoninės vyr. chirurgas, ne tik remia ir tiesiogiai prisideda prie LVV veiklos savo darbais, bet ir lėšomis. Čia jis kalėdiniame pobūvyje su (iš kairės) „Lietuvos Vaikų vilties“ pirm. Gražina Liautaud.

Nuotr. Jono Tamulaičio